

KSI.430.002.2022

Nr ewid. 83/2022/P/22/001/KSI

Informacja o wynikach kontroli

Wykonanie budżetu państwa w 2021 r.
w częściach 41 – Środowisko
oraz 51 – Klimat

MISJA

Najwyższej Izby Kontroli jest niezależna, profesjonalna kontrola zadań publicznych w interesie obywateli i państwa

p.o. Dyrektor Departamentu Środowiska

Tomasz Gawęł

Zatwierdzam:

Prezes Najwyższej Izby Kontroli

Marian Banaś

Warszawa, dnia 06.06.2022

Najwyższa Izba Kontroli
Ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
T/F +48 22 444 50 00

www.nik.gov.pl

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	4
2. OCENA OGÓLNA	6
3. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 41 – ŚRODOWISKO	10
3.1. DOCHODY BUDŻETOWE.....	10
3.2. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH.....	11
3.3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ.....	17
4. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 51 – KLIMAT	18
4.1. DOCHODY BUDŻETOWE.....	18
4.2. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH.....	18
4.3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ.....	25
4.4. KSIĘGI RACHUNKOWE	25
5. INFORMACJE DODATKOWE	28
6. ZAŁĄCZNIKI	30
6.1. DOCHODY I WYDATKI JEDNOSTEK FUNKCJONUJĄCYCH W RAMACH CZĘŚCI 41 – ŚRODOWISKA.....	30
6.2. DOCHODY I WYDATKI JEDNOSTEK FUNKCJONUJĄCYCH W RAMACH CZĘŚCI 51 – KLIMAT	31
6.3. WYKAZ OCEN KONTROLOWANYCH JEDNOSTEK	32
6.4. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ W CZĘŚCI 41 – ŚRODOWISKO	33
6.5. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ W CZĘŚCI 51 – KLIMAT	35
6.6. DOCHODY BUDŻETOWE W CZĘŚCI 41 – ŚRODOWISKO	37
6.7. DOCHODY BUDŻETOWE W CZĘŚCI 51 – KLIMAT	40
6.8. ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W CZĘŚCI 41 – ŚRODOWISKO	42
6.9. ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W CZĘŚCI 51 – KLIMAT.....	44
6.10. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI W CZĘŚCI 41 – ŚRODOWISKO	45
6.11. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI W CZĘŚCI 51 – KLIMAT	56
6.12. WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI W CZĘŚCI 41 – ŚRODOWISKO	61
6.13. WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI W CZĘŚCI 51 – KLIMAT	63
6.14. WYKAZ PODMIOTÓW, KTÓRYM PRZEKAZANO INFORMACJĘ O WYNIKACH KONTROLI.....	64

1. WPROWADZENIE

Cel kontroli

Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania budżetu państwa w 2021 r. pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części budżetowej 41 – *Środowisko* oraz dysponenta części budżetowej 51 – *Klimat*, a także ocena wykonania planów finansowych dysponentów III stopnia (urzędu obsługującego ministra) w ramach tych części budżetu państwa.

Ponadto celem kontroli była ocena wykonania planu finansowego Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Zakres kontroli:

- realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych,
- sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2021 r. w zakresie operacji finansowych,
- system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań,
- nadzór i kontrola sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹.

Jednostki kontrolowane:

Kontrolą objęto Ministerstwo Klimatu i Środowiska na (poziomie dysponenta głównego i dysponenta III stopnia) oraz Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (dysponent III stopnia).

W 2021 r. dysponentem części 41 – *Środowisko* był Minister Klimatu i Środowiska na podstawie rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 6 października 2020 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Klimatu i Środowiska² i rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 października 2021 r.³ w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Klimatu i Środowiska

W części 41 funkcjonował jeden dysponent II stopnia (Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska) i trzydzieści jednostek budżetowych, których kierownicy byli dysponentami III stopnia, tj.:

- Ministerstwo – urząd obsługujący ministra właściwego ds. środowiska;
- Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska (GDOŚ);
- 16 regionalnych dyrekcji ochrony środowiska;
- Biuro Nasiennictwa Leśnego;
- 11 szkół leśnych.

W ramach części 41 – *Środowisko* finansowano zadania z zakresu:

- ochrony przyrody, w tym w parkach narodowych i krajobrazowych, rezerwach przyrody, oraz bioróżnorodności, ochrony gatunków roślin i zwierząt, prawem chronionych lasów, zwierzyny i innych tworów przyrody;
- geologii, w tym gospodarki zasobami naturalnymi;
- leśnictwa, w tym ochrony lasów i gruntów leśnych oraz łowiectwa;
- edukacji ekologicznej i promocji ekologicznych warunków życia – w zakresie zadań należących do działu;
- mikroorganizmów genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmów genetycznie zmodyfikowanych, w tym nadzoru nad uprawami GMO w rozumieniu przepisów o mikroorganizmach genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmach genetycznie zmodyfikowanych, z wyjątkiem spraw związanych z wydawaniem zezwoleń na wprowadzenie do obrotu żywności i środków farmaceutycznych, spraw organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego i pasz genetycznie zmodyfikowanych w zakresie niektórych zadań lub czynności określonych właściwymi przepisami oraz kontroli upraw w zakresie organizmów genetycznie zmodyfikowanych.

Dochody zrealizowane w 2021 r. w części 41 – *Środowisko* wyniosły 169 609,4 tys. zł, w tym 154 631,4 tys. zł stanowiły dochody uzyskane przez dysponenta III stopnia w Ministerstwie Klimatu i Środowiska (MKiŚ). Dochody w części 41 stanowiły 0,03% ogółu dochodów budżetu państwa.

W 2021 r. w części 41 – *Środowisko* zrealizowano wydatki budżetu państwa w wysokości 430 062,4 tys. zł, w tym 53 077,0 tys. zł stanowiły wydatki dysponenta III stopnia w Ministerstwie Klimatu i Środowiska. Wydatki w części 41 stanowiły 0,08% ogółu wydatków budżetu państwa.

Z budżetu środków europejskich wydatkowano w części 41 – *Środowisko* 87 055,0 tys. zł, w tym 353,1 tys. zł stanowiły wydatki dysponenta III stopnia w MKiŚ. Wydatki budżetu środków europejskich w części 41 stanowiły 0,12% ogółu wydatków budżetu środków europejskich.

W 2021 r. dysponentem części budżetowej 51 – *Klimat* był Minister Klimatu i Środowiska na podstawie rozporządzenia z dnia 6 października 2020 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Klimatu i Środowiska i rozporządzenia z dnia 27 października 2021 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Klimatu i Środowiska.

¹ Dz. U. z 2021 r. poz. 305, ze zm., dalej: *ufp*.

² Dz. U. poz. 1720, ze zm. – utraciło moc z dniem 26 października 2021 r.

³ Dz. U. poz. 1949.

W części 51 funkcjonowały dwie jednostki budżetowe, których kierownicy byli dysponentami III stopnia, tj.:

- Ministerstwo – urząd obsługujący ministra właściwego do spraw Klimatu;
- Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ).

W ramach części 51 – *Klimat* finansowano zadania z zakresu:

- udziałów w kształtowaniu polityki klimatycznej, w tym w ramach Unii Europejskiej (UE), w szczególności w negocjacjach dotyczących polityki międzynarodowej w zakresie klimatu i zrównoważonego rozwoju;
- wdrażania polityki klimatycznej UE, w tym w zakresie zarządzania środkami na cele transformacji ekologicznej i klimatycznej, w szczególności zarządzania aukcjami uprawnień do emisji gazów cieplarnianych oraz zagospodarowania uzyskanych w ich wyniku środków, z uwzględnieniem bezpieczeństwa energetycznego kraju, w szczególności bezpieczeństwa dostaw energii, surowców energetycznych i paliw;
- ochrony i kształtowania środowiska oraz racjonalnego wykorzystywania jego zasobów, z zastrzeżeniem zadań ministra właściwego ds. środowiska;
- ekologicznych warunków życia wynikających z ochrony powietrza, ochrony powierzchni ziemi, ochrony przed hałasem i ochrony przed polami elektromagnetycznymi;
- kontroli przestrzegania wymagań ochrony środowiska i badania stanu środowiska;
- systemu zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji oraz handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych;
- gospodarki odpadami, w tym jako element gospodarki o obiegu zamkniętym;
- wspierania, w tym promocji, ekologicznych innowacji i technologii, z uwzględnieniem celów transformacji klimatycznej i energetycznej;
- zarządzania i koordynacji programami w zakresie upowszechniania, rozwoju i promocji wykorzystywania technologii niskoemisyjnych i zeroemisyjnych, w tym w szczególności w zakresie odnawialnych źródeł energii oraz transportu;
- społeczno-ekonomicznych aspektów transformacji ekologicznej i klimatycznej;
- efektywności energetycznej;
- rozwoju i wykorzystania odnawialnych źródeł energii;
- edukacji ekologicznej i promocji ekologicznych warunków życia – w zakresie zadań należących do działu.

Dochody zrealizowane w 2021 r. w części 51 – *Klimat* wyniosły 24 636 162,1 tys. zł, w tym 24 470 278,3 tys. zł stanowiły dochody zrealizowane przez dysponenta III stopnia w MKiŚ. Dochody w części 51 stanowiły 4,98% ogółu dochodów budżetu państwa.

W 2021 r. w części 51 – *Klimat* zrealizowano wydatki budżetu państwa w wysokości 419 230,4 tys. zł, w tym 118 380,9 tys. zł stanowiły wydatki dysponenta III stopnia w MKiŚ. Wydatki w części 51 stanowiły 0,08% ogółu wydatków budżetu państwa.

Z budżetu środków europejskich wydatkowano w części 51 – *Klimat* 2 726 943,4 tys. zł, dysponent III stopnia w MKiŚ nie realizował w 2021 r. wydatków budżetu środków europejskich. Wydatki budżetu środków europejskich w części 51 stanowiły 3,74% ogółu wydatków budżetu środków europejskich.

Kontrolą przeprowadzoną na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁴, objęto MKiŚ (na poziomie dysponenta głównego i dysponenta III stopnia) oraz GIOŚ (dysponent III stopnia w części 51).

Wykaz ocen kontrolowanych jednostek zawiera załącznik 6.3 do niniejszej Informacji.

⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 623.

2. OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli
ocenia w formie opisowej
wykonanie budżetu państwa
w 2021 r. w części 41
– Środowisko

Najwyższa Izba Kontroli nie ocenia wykonania dochodów w części 41 – Środowisko, ponieważ zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2021 r. kontrola dochodów budżetowych w tej części została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

Ustalony na 2021 r. limit wydatków budżetu państwa w części 41 – Środowisko wykorzystano w 97,8% planu po zmianach (łącznie z wydatkami niewygasającymi z upływem 2021 r.)⁵.

Minister Klimatu i Środowiska w ramach prac nad nowelizacją ustawy budżetowej na 2021 r. (we wrześniu 2021 r.) wystąpił do Ministra Finansów⁶ o zwiększenie limitu wydatków w części 41 – Środowisko, w tym na wydatki inwestycyjne i zakupy inwestycyjne w kwocie 4666,0 tys. zł, pomimo że przewidywał brak możliwości wykorzystania tych środków w 2021 r. Ostatecznie środków tych nie wykorzystano i zgłoszono do ujęcia w wykazie środków niewygasających z upływem 2021 r.

W objętej badaniem próbie wydatków dysponenta III stopnia w Ministerstwie Klimatu i Środowiska nie stwierdzono wydatków niegospodarnych i niecelowych. Jednak szczegółowe badanie siedmiu umów o dzieło na wykonanie opinii (koreferatów) do wniosków o dofinansowanie przedsięwzięć geotermalnych wykazało, że umowy te w swojej treści nie odzwierciedlały faktycznego przebiegu ich realizacji.

Stwierdzono także nieprawidłowości w przypadku dwóch z czterech szczegółowo zbadanych zamówień publicznych – dotyczących udzielenia zamówienia publicznego: bez uprzedniego przeprowadzenia czynności szacowania wartości zamówienia; udostępnienia na stronie internetowej prowadzonego postępowania informacji o kwocie przeznaczonej na sfinansowanie zamówienia w terminie niezgodnym z prawem zamówień publicznych; braku w protokole z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego jednego z wymaganych podpisów.

NIK pozytywnie ocenia wykonanie wydatków z budżetu środków europejskich.

NIK opiniuje pozytywnie sporządzone przez dysponenta części 41 – Środowisko łączne roczne sprawozdania budżetowe i sprawozdanie w zakresie operacji finansowych, z wyjątkiem sprawozdania Rb-N. W sprawozdaniu tym ujęte zostały dane ze sprawozdania jednostkowego dysponenta III stopnia (MKiŚ), w którym błędnie ujęto rozrachunki, w kwocie 161,8 tys. zł, z kontrahentem, będącym osobą fizyczną⁷ oraz nie ujęto rozrachunków w kwocie 0,3 tys. zł.

Szczegółowe dane kalkulacji oceny ogólnej części 41 – Środowisko zamieszczono w załączniku 6.4 do niniejszej Informacji.

Najwyższa Izba Kontroli
ocenia w formie opisowej
wykonanie budżetu państwa
w 2021 r. w części 51
– Klimat

Najwyższa Izba Kontroli nie ocenia wykonania dochodów w części 51 – Klimat, ponieważ zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2021 r. kontrola dochodów budżetowych w tej części została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

⁵ Bez wydatków, które w 2021 r. nie wygasły z upływem roku budżetowego limit wydatków został wykorzystany w 95,3%.

⁶ Poprzez Ministra Finansów należy rozumieć odpowiednio Ministra Finansów oraz Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej.

⁷ W sprawozdaniu Rb-N dysponenta III stopnia wg stanu na koniec IV kwartału 2021 r. rozrachunki w kwocie 161,8 tys. zł błędnie ujęto w komórce N.4.2.12 – *należności wymagalne przedsiębiorstwa niefinansowe* zamiast prawidłowo w komórce N.4.2.13 – *należności wymagalne gospodarstwa domowe*.

Ustalony na 2021 r. limit wydatków budżetu państwa w części 51 – *Klimat* wykorzystano w 96,7% planu po zmianach (łącznie z wydatkami niewygasającymi z upływem 2021 r.)⁸.

Minister Klimatu i Środowiska w ramach prac nad nowelizacją ustawy budżetowej na 2021 r. (we wrześniu 2021 r.) wystąpił do Ministra Finansów o zwiększenie limitu wydatków w części 51 – *Klimat*, w tym na wydatki inwestycyjne i zakupy inwestycyjne w kwocie 11 480,0 tys. zł, pierwotnie planowane do realizacji w 2022 r. Jednak nie zweryfikowano rzetelnie możliwości wykorzystania tych środków w 2021 r., w tym 9980,0 tys. zł na zakup przez GIOŚ samochodów osobowych. Ostatecznie środki uzyskane w wyniku nowelizacji ustawy budżetowej w kwocie 11 480,0 tys. zł na wydatki majątkowe zgłoszono do ujęcia w wykazie środków niewygasających z upływem 2021 r.

W zakresie wydatków z budżetu państwa w części 51 stwierdzono, że na skutek zaakceptowania przez Sekretarza Stanu dofinansowania ze środków PGW WP (poprzez poz. 59 rezerw celowych) zadania⁹ obejmującego finansowanie wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska (dalej: „wioś”) wydatki w kwocie 7599,2 tys. zł¹⁰ zostały dokonane przez GIOŚ z naruszeniem prawa. Działanie to stanowiło naruszenie art. 44 ust. 2 upf i było niezgodne z zasadą przejrzystości finansów publicznych. Wioś będące państwowymi jednostkami budżetowymi są finansowane z części 85 – Województwa, ponieważ stosownie do art. 3 ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska¹¹ wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska są organami rządowej administracji zespolonej w województwach. W związku z tym ww. zakupy powinny być realizowane w ramach właściwej dla tych jednostek części budżetu państwa. Należy zauważyć, że zakupione samochody zostały przekazane do wioś jako sprzęt zbędny w GIOŚ. Wskazano bowiem jako podstawę prawną § 38 ust. 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 października 2019 r. w sprawie szczegółowego sposobu gospodarowania składnikami rzeczowymi majątku ruchomego Skarbu Państwa¹² – dotyczącego przekazywania majątku jednostkom samorządu terytorialnego.

W objętej badaniem próbie wydatków dysponenta III stopnia w MKiŚ nie stwierdzono wydatków niecelowych. W odniesieniu do czterech z sześciu poddanych szczegółowemu badaniu zamówień publicznych stwierdzono udzielenie dwóch zamówień publicznych bez uprzedniego przeprowadzenia czynności szacowania wartości zamówienia; przekazanie dowodu księgowego do komórki finansowej Ministerstwa w terminie niezgodnym z wewnętrznymi regulacjami, niepozwalającym na uregulowanie zobowiązania w terminie wynikającym z faktury; zawarcie umowy na wykonanie zamówienia zawierającej istotną zmianę w stosunku do projektowanych postanowień umownych, która nie była przewidziana w ogłoszeniu o zamówieniu i dokumentacji zamówienia oraz upublicznienie załącznika do SWZ w terminie niezgodnym z prawem zamówień publicznych.

W GIOŚ w badanej próbie wydatków pod względem rzetelności, celowości, gospodarności i legalności nie stwierdzono nieprawidłowości, poza wydatkami poniesionymi na zakup 28 samochodów osobowych i odzieży ochronnej dla wioś (co zostało opisane powyżej). Poza tym w wyniku szczegółowego badania czterech zamówień publicznych stwierdzono, że w toku realizacji jednego

⁸ Bez wydatków, które w 2021 r. nie wygasły z upływem roku budżetowego limit wydatków został wykorzystany w 87,6%.

⁹ „Zadania związane z prowadzeniem kontroli i monitoringu wód w zakresie wdrażania dyrektywy 91/676/EWG dotyczącej ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego.”

¹⁰ Na zakup 28 samochodów i odzieży ochronnej na rzecz wioś.

¹¹ Dz. U. z 2021 r. poz. 1070.

¹² Dz. U. z 2019 r. poz. 2004, ze zm.

zamówienia publicznego¹³ Główny Inspektor naruszył art. 16 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych¹⁴, ponieważ jako zamawiający, udzielił zamówienia publicznego zmieniając wielkość i wartość zamówienia już po wyborze oferty i rozstrzygnięciu postępowania. Ponadto nie dotrzymał 30-dniowego terminu publikacji ogłoszenia o wykonaniu umowy w Biuletynie Zamówień Publicznych (art. 448 nupzp). Ogłoszenie o wykonaniu umowy zostało zamieszczone cztery dni po terminie wskazanym w nupzp.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykonanie wydatków z budżetu środków europejskich w części 51. Jednak w toku kontroli przeprowadzonej w GIOŚ stwierdzono, że w pięciu wnioskach sprawozdawczych 2021 r. dotyczących realizowanego w ramach POiŚ 2014–2020 projektu pn. „Wzmocnienie monitoringu hałasu w zakresie opracowywania map hałasu” wskazywano niewłaściwy adres przechowywania dokumentacji tego projektu, co było działaniem nierzetelnym.

NIK opiniuje pozytywnie sporządzone przez dysponenta części 51 – *Klimat* łączne roczne sprawozdania budżetowe i sprawozdanie w zakresie operacji finansowych, z wyjątkiem sprawozdań Rb-27 i Rb-28. Łączne roczne sprawozdania budżetowe, a także sprawozdania w zakresie operacji finansowych zostały sporządzone na podstawie sprawozdań jednostkowych jednostek podległych. Pod względem formalno-rachunkowym były sporządzone prawidłowo. Jednak sprawozdania jednostki podległej, tj. GIOŚ zostały sporządzone na podstawie ksiąg rachunkowych prowadzonych niezgodnie z art. 24 ust. 2–3 oraz ust. 5 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹⁵. Zapisy w księgach rachunkowych GIOŚ w zakresie daty operacji były niezgodne z datami wynikającymi z dowodów księgowych, a ponadto nie spełniały wymogu trwałości określonego w art. 23 ust. 1 uor. Dopiero w styczniu 2022 r. został wprowadzony i zatwierdzony w księgach rachunkowych 2021 r. bilans otwarcia 2021 r. Jak wyjaśniła Główna Księgowa w GIOŚ od 1 lutego 2022 r. wprowadzono obowiązek ręcznej zmiany daty operacji w celu zachowania zgodności z datą wynikającą z dowodu księgowego. Zatwierdzenie bilansu otwarcia w styczniu 2022 r. spowodowało, że nie były zatwierdzone i zamknięte w księgach rachunkowych poszczególne miesięczne okresy sprawozdawcze w 2021 r. Księgi rachunkowe za poszczególne okresy sprawozdawcze od stycznia do listopada 2021 r. zostały zatwierdzone dopiero w styczniu 2022 r., zaś księgi rachunkowe za grudzień 2021 r. do czasu zakończenia kontroli¹⁶ nie zostały zamknięte. Stwierdzono także, że dokumenty księgowe ujmowano w innych okresach sprawozdawczych niż wskazywała na to data operacji gospodarczej (164 zapisy), co naruszało wymogi art. 4 i art. 20 ust. 1 i 2 uor. Na dzień zakończenia kontroli nie była znana wiarygodna kwota zobowiązań GIOŚ wg stanu na 31 grudnia 2021 r. Na podstawie dziennika weryfikacji za okres styczeń–luty 2022 r. stwierdzono, że dowody księgowe dotyczące operacji gospodarczych z 2021 r. zostały ujęte w księgach rachunkowych 2022 r.

Ponadto sprawozdania Rb-27 i Rb-28 za 2021 r. sporządzone w GIOŚ zawierały błędy merytoryczne. W sprawozdaniu rocznym Rb-27 za 2021 r. ujęto należności pomniejszone o wartość odpisów aktualizujących. W sprawozdaniu tym ujęto także kwoty należności przedawnionych i nieściągalnych – przejętych z wioś – oraz roszczeń spornych, zaś działania Głównego Inspektora podjęte w celu wyjaśnienia statusu tych należności i prawidłowego ujęcia ich w sprawozdaniu były nieskuteczne. Z kolei w sprawozdaniu Rb-28 za 2021 r. zaniżono kwoty wykonanych wydatków, a w sprawozdaniu Rb-27 kwoty wykonanych dochodów budżetowych na skutek zaksięgowania kwoty

¹³ Zamówienie na „Zakup i dostawę 31 samochodów osobowo-terenowych z napędem na cztery koła i dodatkowym wyposażeniem specjalistycznym” na kwotę 7591,8 tys. zł wg podpisanej umowy.

¹⁴ Dz. U. z 2021 r. poz. 1129, ze zm., dalej: *nupzp*.

¹⁵ Dz. U. z 2021 r. poz. 217, ze zm., dalej: *uor*.

¹⁶ Kontrola została zakończona 11 marca 2022 r.

10,2 tys. zł dotyczącej zwrotu wydatków z lat ubiegłych, na zmniejszenie wydatków 2021 r. zamiast na rachunek dochodów.

Stwierdzone w toku kontroli przeprowadzonej w GIOŚ nieprawidłowości, szczególnie w obszarze prowadzenia rachunkowości, miały swoje podłoże w niewłaściwej identyfikacji ryzyka, a także niepodjęciu skutecznych działań zaradczych, pomimo że w latach 2019–2021 pracownicy GIOŚ informowali kierownictwo o nieprawidłowościach.

Szczegółowe dane kalkulacji oceny ogólnej części 51 – *Klimat* zamieszczono w załączniku 6.5 do niniejszej Informacji.

3. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 41 – ŚRODOWISKO

3.1. DOCHODY BUDŻETOWE

3.1.1. REALIZACJA DOCHODÓW BUDŻETOWYCH

Zgodnie z założeniami przyjętymi w kontroli wykonania budżetu państwa w 2021 r. kontrola dochodów budżetowych w części 41 – *Środowisko* została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami z roku ubiegłego.

W części 41 – *Środowisko* zrealizowane w 2021 r. dochody wyniosły łącznie 169 609,4 tys. zł i stanowiły 101,8% kwoty planowanej oraz 6,8% dochodów wykonanych w 2020 r. (2 498 679,5 tys. zł). Niższe wykonanie dochodów w 2021 r., w porównaniu do 2020 r., spowodowane było przede wszystkim przeniesieniem planowanych dochodów budżetowych z tytułu sprzedaży uprawnień do emisji gazów cieplarnianych z części 41 – *Środowisko* do części 51 – *Klimat*, po jej utworzeniu, i realizację dochodów z tego tytułu w części 51 od 21 marca 2020 r., na podstawie rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 24 marca 2020 r. w sprawie przeniesienia planowanych dochodów i wydatków budżetowych, w tym wynagrodzeń, określonych w ustawie budżetowej na rok 2020¹⁷, wydanego na podstawie art. 109 ustawy z dnia 23 stycznia 2020 r. o zmianie ustawy o działach administracji rządowej oraz niektórych innych ustaw¹⁸. Z tego powodu, w powyższym zakresie, poziom wykonania dochodów budżetowych w 2021 r. i 2020 r. był nieporównywalny. Główną pozycję dochodów (82,3% dochodów ogółem) stanowiły wpływy z opłat za koncesje i licencje, które wyniosły 139 657,1 tys. zł. Były one wyższe od planowanych o 2,9% i stanowiły 107,1% dochodów z tego tytułu wykonanych w 2020 r.

Plan dochodów dysponenta III stopnia (urzędu obsługującego Ministra Klimatu i Środowiska) ustalono na 162 861,0 tys. zł. Zrealizowane dochody, odprowadzone na rachunek dochodów budżetu państwa, wyniosły 154 631,4 tys. zł, co stanowiło 94,9% planu. Uzyskane w 2021 r. dochody stanowiły 6,2% dochodów wykonanych w 2020 r. Niższe wykonanie dochodów w 2021 r. spowodowane było przeniesieniem planowanych dochodów z tytułu sprzedaży uprawnień do emisji gazów cieplarnianych z części 41 – *Środowisko* do części 51 – *Klimat*.

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące dochodów budżetowych w części 41 – *Środowisko* zamieszczono w załączniku 6.6. do niniejszej Informacji.

3.1.2. NALEŻNOŚCI POZOSTAŁE DO ZAPŁATY

Należności pozostałe do zapłaty, według stanu na 31 grudnia 2021 r., w części 41 – *Środowisko* wyniosły 8844,1 tys. zł, w tym zaległości netto – 4327,6 tys. zł. W porównaniu do stanu na koniec 2020 r. należności pozostałe do zapłaty były wyższe o 4713,2 tys. zł (tj. o 114,1%). Łączny wzrost należności spowodowany był przede wszystkim wzrostem należności z tytułu udostępniania informacji geologicznej przez MKiŚ – dysponenta III stopnia wynikającym z trudnej sytuacji finansowej przedsiębiorców, z którymi Skarb Państwa zawarł umowy o korzystanie z informacji geologicznej za wynagrodzeniem, spowodowaną pandemią SARS-CoV-2. Jednocześnie największy spadek należności nastąpił w rozdziale 90022 – *Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska* oraz rozdziale 90023 – *Regionalne dyrekcje ochrony środowiska* z tytułu wpływu z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów oraz wpływów z pozostałych odsetek.

Należności pozostałe do zapłaty dysponenta III stopnia, według stanu na 31 grudnia 2021 r. wyniosły ogółem 8428,7 tys. zł, w tym zaległości netto – 3916,9 tys. zł. W porównaniu do 2020 r. należności pozostałe do zapłaty były wyższe o 4847,9 tys. zł (tj. o 135,4%), a zaległości netto były wyższe

¹⁷ Dz. U. poz. 520, ze zm. Rozporządzenie utraciło moc 31 grudnia 2020 r.

¹⁸ Dz. U. poz. 284.

o 358,8 tys. zł (tj. o 10,1%). Najwyższe należności pozostałe do zapłaty, w tym zaległości netto (odpowiednio w wysokości 5827,0 tys. zł oraz 1315,2 tys. zł) dotyczyły wpływów z tytułu dochodów z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa.

3.2. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH

3.2.1. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA

W ustawie budżetowej na rok 2021 z dnia 20 stycznia 2021 r.¹⁹ wydatki budżetu państwa w części 41 – *Środowisko* zostały ustalone w wysokości 402 096,0 tys. zł. W trakcie roku limit wydatków został zwiększony per saldo o 37 562,5 tys. zł (tj. o 9,3%) do wysokości 439 658,5 tys. zł, z tego w wyniku:

- zwiększenia limitu wydatków:
 - z rezerw celowych o kwotę 45 076,0 tys. zł;
 - na podstawie decyzji Ministra Finansów korygujących plan wydatków wynikający z ustawy budżetowej o kwotę 155,5 tys. zł;
- zmniejszenia limitu wydatków:
 - w wyniku decyzji dysponenta części 41 przenoszących środki pomiędzy częściami budżetowymi o kwotę 3871,3 tys. zł;
 - na podstawie decyzji Ministra Finansów o kwotę 3797,7 tys. zł w wyniku dokonania blokad wydatków przez Ministra Klimatu i Środowiska.

Zrealizowane wydatki wyniosły 430 062,4 tys. zł tj. 97,8% planu po zmianach²⁰, w tym 10 871,2 tys. zł stanowiły wydatki, które w roku 2021 nie wygasły z upływem roku budżetowego. W porównaniu do 2020 r. były one wyższe o 5619,0 tys. zł, tj. o 1,3%.

Zwiększenia limitu wydatków o kwotę o 45 076,0 tys. zł dokonano z 8 pozycji rezerw celowych, w tym:

- o 8533,3 tys. zł z poz. 8 na realizację projektów współfinansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE oraz ze środków pomocy bezzwrotnej, rozliczenia programów i projektów finansowanych z udziałem tych środków, a także rozliczenia z budżetem ogólnym Unii Europejskiej;
- o 7969,4 tys. zł z poz. 44 *Dofinansowanie realizacji niektórych zadań kontynuowanych, w tym środki na odbudowę dochodów budżetu państwa i zadania związane z poprawą finansów publicznych*
- o 16 576,9 tys. zł z poz. 59 *Dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej*;
- o 9043,8 tys. zł z poz. 71 *Zobowiązania wymagalne Skarbu Państwa*.

Środki z rezerw celowych w części 41 zostały wykorzystane w wysokości 42 889,5 tys. zł, tj. 95,1% kwoty uruchomionej z tych rezerw. Środki przeniesione z rezerw celowych do części 41 nie zostały ujęte w wykazie wydatków, które nie wygasły z upływem 2021 r.

Na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 2 i 3 oraz ust. 3 pkt 2 upf Minister właściwy do spraw środowiska wydał 10 decyzji w sprawie blokowania planowanych na 2021 r. wydatków budżetu państwa na łączną kwotę 3797,7 tys. zł.

Wszystkie decyzje w sprawie blokowania planowanych na 2021 r. wydatków zostały podjęte przez dysponenta w okresie do 18 dni od dnia przekazania przez jednostki podległe wniosku o decyzję blokującą środki.

Minister Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej decyzją nr MF/BP4.4143.16.4.2021.RC w sprawie zmian w budżecie państwa na rok 2021 z 29 grudnia 2021 r. zmniejszył plan wydatków budżetu państwa w części 41 – *Środowisko* o 3797,7 tys. zł, tj. o kwotę odpowiadającą zablokowanym wydatkom.

Kwota zablokowanych wydatków została, według uzasadnienia omawianej decyzji, przeniesiona do nowoutworzonej pozycji rezerw celowych (poz. 73) pn. *Rezerwa na wpłatę do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19*, z przeznaczeniem na dokonanie wpłaty do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Decyzja ta została podjęta na podstawie art. 15zi pkt 6 ustawy z dnia 2 marca 2020 r.

¹⁹ Dz. U. poz. 190, ze zm.

²⁰ Bez wydatków, które w 2021 r. nie wygasły z upływem roku budżetowego zrealizowane wydatki wyniosły 419 191,3 tys. zł, tj. 95,3% planu po zmianach.

o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych²¹ oraz na podstawie art. 69 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw²².

W strukturze zrealizowanych wydatków dysponenta części budżetowej 41 największy udział miały wydatki bieżące jednostek budżetowych, które stanowiły 71,2% wydatków oraz dotacje (celowe) – 21,2%.

Wydatki bieżące jednostek budżetowych zrealizowano w wysokości 306 099,2 tys. zł, tj. 97,6% planu po zmianach, w tym na finansowanie i współfinansowanie projektów z udziałem środków UE²³ – 17 977,1 tys. zł. W porównaniu do 2020 r. wydatki w tej grupie były niższe o 8397,4 tys. zł, tj. o 2,7%.

Wydatki majątkowe zrealizowano w wysokości 30 961,8 tys. zł, tj. 95,9% planu po zmianach, w tym kwotę 5 370,3 tys. zł ujęto w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie wydatków budżetu państwa, które w roku 2021 nie wygasają z upływem roku budżetowego²⁴.

Według sprawozdań z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28) i budżetu środków europejskich (Rb-28UE) w 2021 r. w części 41 – *Środowisko* wydatki na wynagrodzenia (wraz z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym oraz z pochodnymi) wyniosły 177 700,0 tys. zł²⁵ (97,8% planu po zmianach), w tym 826,0 tys. zł (98,0%) planu po zmianach ze środków budżetu UE.

Natomiast u dysponenta III stopnia wydatki na wynagrodzenia z budżetu państwa (wraz z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym oraz z pochodnymi) wyniosły 34 634,0 tys. zł²⁶, (tj. 99,6% planu), w tym 49,5 tys. zł (74,5% planu) ze środków budżetu UE.

W 2021 r. przeciętne zatrudnienie w części 41 – *Środowisko* wyniosło 2 116 osób i było o 34,7% mniejsze niż w 2020 r., w tym zatrudnienie członków korpusu służby cywilnej wyniosło w 2021 r. 1328 osób i było o 45,1% mniejsze niż w 2020 r.

Przeciętne wynagrodzenie w 2021 r. w części 41 wyniosło 6,9 tys. zł, przy czym w korpusie służby cywilnej przeciętne wynagrodzenie wyniosło 7,5 tys. zł.

Dysponent części 41 udzielił dotacji (na cele inwestycyjne i nieinwestycyjne) na podstawie umów zawartych z beneficjentami, które zrealizowano w wysokości 99 077,4 tys. zł, tj. 98,1% planu po zmianach (z tego cele nieinwestycyjne – 91 355,3 tys. zł oraz inwestycyjne 7722,1 tys. zł), w tym na finansowanie i współfinansowanie projektów z udziałem środków z budżetu UE 3324,9 tys. zł. W porównaniu do 2020 r. wydatki na dotacje były niższe o 207,9 tys. zł, tj. o 0,2%.

Beneficjentami dotacji były 23 parki narodowe (95 486,3 tys. zł), Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (1649,1 tys. zł) i Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych (1942,0 tys. zł).

Środki pochodzące z dotacji celowych zostały przeznaczone na:

- dofinansowanie zadań realizowanych na podstawie art. 8h ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody²⁷, tj. prowadzenie działań ochronnych w ekosystemach parku narodowego, udostępnianie obszaru parku narodowego na zasadach określonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych i zarządzeniach dyrektora parku narodowego oraz na prowadzenie działań związanych z edukacją przyrodniczą;
- współfinansowanie projektów realizowanych przez parki narodowe;
- wypłatę odszkodowań za szkody wyrządzone przez:
 - bobry i wilki - ustalonych zgodnie z art. 126 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody;
 - zwierzęta łowne objęte całoroczną ochroną (łosie) na obszarach obwodów łowieckich leśnych;
- zadania zlecone Lasom Państwowym w ramach art. 54 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach²⁸ z przeznaczeniem na:

²¹ Dz. U. 2021 r. poz. 2095, ze zm., dalej: ustawa o COVID-19.

²² Dz. U. poz. 568, ze zm., dalej: ustawa o zmianie ustawy o COVID-19.

²³ Paragrafy z czwartą cyfrą „1”, „2”, „5”, „6”, „8” i „9”.

²⁴ Dz. U. poz. 2407.

²⁵ W tym wydatki, które nie wygasły z upływem 2021 r. wyniosły 2879,5 tys. zł.

²⁶ W tym wydatki, które nie wygasły z upływem 2021 r. wyniosły 1802,0 tys. zł.

²⁷ Dz. U. z 2021 r. poz. 1098, ze zm.

²⁸ Dz. U. z 2022 r. poz. 672.

- sporządzanie planów zalesienia lub inwestycji, o których mowa w art. 35 ust 5 ustawy o lasach, dla zalesień wykonywanych lub inwestycji realizowanych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich,
 - sporządzanie wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasów i prowadzenie banku danych o zasobach leśnych i stanie lasów, o których mowa w art. 13a ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o lasach,
 - pełnienie zadań związanych z realizacją programów współfinansowanych ze źródeł zagranicznych, o których mowa w art. 54 pkt 8 ustawy o lasach;
- realizację zadania inwestycyjnego pn. Centrum Muzealno-Edukacyjne Karkonoskiego PN;
- dofinansowanie realizacji zadań państwowej służby geologicznej.

W wyniku szczegółowej kontroli czterech umów dotacji²⁹ łącznie na kwotę 17 157,3 tys. zł, co stanowiło 17,3% zrealizowanych dotacji w części 41, ustalono, że środki z dotacji zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem.

Na świadczenia na rzecz osób fizycznych wydatkowano 1646 tys. zł, tj. 98,4% planu po zmianach. Były one wyższe o 151,3 tys. zł, tj. o 10,1%, od wydatków zrealizowanych w 2020 r.

Na koniec 2021 r. zobowiązania w części 41 wyniosły 18 227,1 tys. zł. Główną pozycję zobowiązań stanowiło dodatkowe wynagrodzenie roczne (11 293,5 tys. zł), składki na ubezpieczenie społeczne (1950,0 tys. zł) oraz kary i odszkodowania na rzecz osób fizycznych (1482,8 tys. zł). Zobowiązania wymagalne, powstałe w 2021 r., w tej części budżetu państwa wystąpiły w Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w kwocie 9807,41 zł i wynikały z wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 30 grudnia 2021 r. dotyczącego szkód wyrządzonych przez zwierzęta chronione na podstawie art. 126 ustawy o ochronie przyrody³⁰.

W rozporządzeniu w sprawie wydatków budżetu państwa, które w roku 2021 r. nie wygasają z upływem roku budżetowego zostały ujęte wydatki w części 41 – Środowisko w łącznej wysokości 10 871,2 tys. zł. Dotyczyły one w szczególności dodatkowego funduszu motywacyjnego w kwocie 3830,9 tys. zł oraz wydatków inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych w kwocie 5370,3 tys. zł.

Zgłoszone do wydatków niewygasających z upływem 2021 r. środki na wydatki i zakupy inwestycyjne w 86,9%, tj. 4666,0 tys. zł zostały pozyskane w ramach nowelizacji ustawy budżetowej na rok 2021, pomimo że w lipcu 2021 r. zdecydowana większość tych wydatków (ponad 86%) była zgłoszona do budżetu na 2022 r. Pozyskane środki nie zostały wykorzystane ze względu na zbyt krótki czas na realizację inwestycji, bowiem środki były dostępne dopiero od października 2021 r.

Ustalono, że dysponent części 41 – Środowisko wiedział o braku możliwości wykorzystania środków na wydatki majątkowe pozyskanych w ramach nowelizacji ustawy budżetowej na 2021 r. W piśmie z 4 października 2021 r. informującym o zwiększeniu limitu wydatków na 2021 r. dla szkół leśnych zastępca Dyrektora Departamentu Budżetu wskazała, że m.in. uwzględnione zostały potrzeby w zakresie wydatków majątkowych, które mogą zostać zgłoszone do wydatków niewygasających w 2021 r. i być zrealizowane do 30 listopada 2022 r.

W uzasadnieniu do ujęcia wydatków w wykazie wydatków niewygasających z upływem 2021 r. jako przyczyny niewykorzystania środków podawano brak możliwości prowadzenia postępowań przetargowych, zerwane łańcuchy dostaw w związku z pandemią COVID-19, brak dostępności samochodów na rynku.

Zdaniem NIK, aplikowanie o zwiększenie w IV kwartale 2021 r. limitu wydatków na 2021 r. w szczególności na zadania inwestycyjne, i to zadania pierwotnie planowane do realizacji w 2022 r. było działaniem nierzetelnym. Fakt otrzymania limitu wydatków na 2022 r. niepokrywającego wszystkich zgłoszonych potrzeb, nie jest uzasadnieniem do występowania w końcu roku budżetowego o dodatkowe środki, które nie miały szans na wykorzystanie w 2021 r.

²⁹ 1. Dotacja dla Białowieskiego Parku Narodowego – nr umowy 3/DB/2021 z dnia 1 lutego 2021 r.; kwota umowy 5698,0 tys. zł; klasyfikacja 41-92501-2800.

2. Dotacja dla Bieszczadzkiego Parku Narodowego – nr umowy 5/DB/2021 z dnia 29 stycznia 2021 r.; kwota umowy 5367,0 tys. zł; klasyfikacja 41-92501-2800-6220.

3. Dotacja dla Kampinoskiego Parku Narodowego – nr umowy 34/DB/2021 z dnia 29 marca 2021 r.; kwota umowy 1829, 0 tys. zł; klasyfikacja 41-92501-2009-6209.

4. Dotacja dla Karkonoskiego Parku Narodowego – nr umowy 62/DB/2021 z dnia 26 listopada 2021 r.; kwota umowy 4263,3 tys. zł; klasyfikacja 41-92501-2800.

³⁰ Dzień 10 stycznia 2022 r. był pierwszym możliwym do uregulowania terminem zapłaty zobowiązania z uwagi na konieczność ustalenia numerów rachunków celem uregulowania płatności.

W zakresie części 41 – Środowisko w planie finansowym na 2021 r. dysponenta III stopnia (urzędu obsługującego Ministra Klimatu i Środowiska) wydatki budżetowe ustalono pierwotnie w wysokości 60 726,0 tys. zł. W trakcie roku limit wydatków został zmniejszony per saldo o 3831,3 tys. zł, do 56 894,7 tys. zł, tj. o 6,3%.

Plan finansowy dysponenta III stopnia został zwiększony o kwotę 1560,4 tys. zł środkami z dwóch pozycji rezerw celowych, z których wykorzystano 1278,9 tys. zł (82,0% kwoty zwiększającej limit wydatków), z tego:

- z poz. 56 rezerw celowych wykorzystano 97,8 tys. zł, tj. 92,0% kwoty zwiększającej limit wydatków (106,3 tys. zł);
- z poz. 59 rezerw celowych wykorzystano 1181,1 tys. zł, tj. 81,2% kwoty zwiększającej limit wydatków (1454,1 tys. zł).

W 2021 r. zrealizowane wydatki dysponenta III stopnia wyniosły 53 077,0 tys. zł (łącznie z wydatkami niewygasającymi w kwocie 2996,8 tys. zł), tj. 93,3% planu po zmianach, w tym wydatki na finansowanie i współfinansowanie projektów z udziałem środków z budżetu UE – 138,8 tys. zł. W porównaniu do 2020 r. były one niższe o 19 527,3 tys. zł, tj. o 26,9%, jednak porównanie roku budżetowego 2020 do 2021 nie jest miarodajne z uwagi na wystąpienie w 2020 r. dwukrotnej reorganizacji Ministerstwa Klimatu i Środowiska oraz wystąpienie pandemii COVID-19³¹.

W strukturze zrealizowanych wydatków wydatki bieżące jednostek budżetowych stanowiły 99,2% wydatków poniesionych przez dysponenta III stopnia, wydatki majątkowe – 0,7%, a świadczenia na rzecz osób fizycznych – 0,1%. Na współfinansowanie projektów realizowanych z udziałem środków z budżetu UE przeznaczono w ramach trzech grup ekonomicznych 0,7% limitu wydatków (wg planu po zmianach) dysponenta III stopnia. Wydatki bieżące jednostek budżetowych zrealizowano w wysokości 52 685,6 tys. zł (z wydatkami niewygasającymi w wysokości 2996,8 tys. zł), tj. 93,3% planu po zmianach, w tym na finansowanie i współfinansowanie projektów z udziałem środków z budżetu UE wydatkowano 138,8 tys. zł.

Na wydatki majątkowe wykorzystano 357,6 tys. zł, tj. 99,8% planu po zmianach³² i przeznaczono je na zakup praw autorskich, zakup sprzętu komputerowego i oprogramowania, zakup sprzętu specjalistycznego, zakup infrastruktury sieciowej i serwerowej.

U dysponenta III stopnia przeciętne zatrudnienie wyniosło 278 osób, co stanowiło 126,9% zatrudnienia w 2020 r. Wzrost zatrudnienia wynikał ze zmian, które miały miejsce w 2020 r. w odniesieniu do części 41 oraz dużą fluktuacją kadr, co skutkowało zatrudnieniem w 2020 r. na poziomie 62,6% planowanej wielkości. Natomiast przeciętne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego wyniosło 9,8 tys. zł.

Wydatki na wynagrodzenia wyniosły 34 634,0 tys. zł³³, (tj. 99,6% planu), w tym 49,5 tys. zł (74,5% planu) ze środków budżetu UE.

Na świadczenia na rzecz osób fizycznych wydatkowano 33,9 tys. zł, tj. 66,9% planu po zmianach i 37,8% wykonania w 2020 r. Niższe wykonanie w 2021 r. w stosunku do 2020 r. związane było z panującą pandemią, tj. badania okresowe, w tym badania wzroku ograniczone były do minimum, a ważność orzeczeń lekarskich, których termin upływał po dniu 7 marca 2020 r. została wydłużona do upływu 180 dni od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii – wynika to z art. 31m ustawy o COVID-19.

Szczegółowym badaniem pod względem gospodarności, legalności, celowości i rzetelności objęto wydatki dysponenta III stopnia udokumentowane 73 dowodami księgowymi (73 zapisy księgowe) łącznie na 6303,0 tys. zł, stanowiące 12,6% ogółu wydatków poniesionych przez dysponenta III stopnia. Doboru próby do badania dowodów/zapisów księgowych dokonano z zastosowaniem metody MUS – 42 dowodów (42 zapisów księgowych) łącznie na 4061,6 tys. zł, a pozostałe 31 dowody (31 zapisów) wybrano w sposób celowy, wg osądu kontrolera, łącznie na kwotę 2241,4 tys. zł. Przy

³¹ W związku z utworzeniem w 2020 r. nowego Ministerstwa Środowiska powstały większe wydatki związane z wyposażeniem nowego urzędu. Ponadto wystąpienie pandemii COVID-19 spowodowało konieczność dokonywania nieplanowanych zakupów takich jak: rękawiczki winylowe, lateksowe i maseczki, ozonatory, dyspensery i dozowniki, środki higieniczne i dezynfekujące, kombinezony.

³² Pierwotnie nie planowano w Ministerstwie Klimatu i Środowiska jako dysponencie III stopnia wydatków majątkowych.

³³ W tym wydatki, które nie wygasły z upływem 2021 r. wyniosły 1802,0 tys. zł.

dobrze próby do badania uwzględniono siedem³⁴, celowo dobranych, umów o dzieło (§ 4170 – wynagrodzenia bezosobowe) łącznie na kwotę 23,4 tys. zł. Umowy zawarte zostały 15 marca 2021 r. z czterodniowym terminem realizacji przedmiotu umowy, tj. wydania opinii do wniosków o dofinansowanie przedsięwzięć geotermalnych. Stwierdzono, że treść badanych umów o dzieło zawartych z dwoma wykonawcami nie odzwierciedlała faktycznego przebiegu opiniowania wniosków o dofinansowanie przedsięwzięcia.

Zgodnie z § 3 ust. 3 umowy o dzieło, w dniu zawarcia umowy zamawiający miał wydać wykonawcy wnioski. W związku z tym według treści zawartych umów wykonawcy w ciągu czterech dni mieli wykonać ponad 20 opinii do wniosków geotermalnych. Tymczasem wnioski te zostały przekazane do Przewodniczącej Komisji Dokumentacji Hydrogeologicznych (KDH) przez Dyrektora Generalnego MKiŚ pismem z 19 lutego 2021 r. W związku z tym zleceniobiorcy, pełniący jednocześnie funkcję Przewodniczącej KDH i Wiceprzewodniczącego (według Decyzji nr 4 Ministra Środowiska z dnia 11 marca 2016 r. w sprawie ustalenia składu osobowego Komisji Dokumentacji Hydrogeologicznych³⁵) mieli dostęp do dokumentacji prawie miesiąc wcześniej przed podpisaniem umowy.

Zdaniem NIK sposób opracowywania opinii (koreferatów) w sprawie wniosków o dofinansowanie przedsięwzięć geotermalnych nie był transparentny co do treści zawieranych umów o dzieło. W zakresie pozostałych badanych wydatków nie stwierdzono nieprawidłowości.

Zobowiązania dysponenta III stopnia w części 41, według stanu na 31 grudnia 2021 r., wyniosły 4275,2 tys. zł. Główną pozycję zobowiązań stanowiło dodatkowe wynagrodzenie roczne (2473,8 tys. zł) oraz składki do organizacji międzynarodowych, w tym te, w których uczestnictwo związane jest z członkostwem w Unii Europejskiej (1029,4 tys. zł). Zobowiązania wymagalne nie wystąpiły.

W MKiŚ (dysponent III stopnia) nie przeprowadzono, finansowanych z części 41 – *Środowisko*, antycovidowych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, tj. zamówień publicznych niezbędnych do przeciwdziałania COVID-19/udzielanych w związku z zapobieganiem lub zwalczaniem epidemii wywoływanej zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, do udzielenia których, na mocy przepisów tzw. tarcz antykryzysowych lub ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi³⁶ nie było obowiązku stosowania przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych³⁷/ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych.

Szczegółowym badaniem objęto cztery postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, o łącznej wartości udzielonych zamówień w wysokości 623,6 tys. zł (netto), skutkujące wydatkami poniesionymi w 2021 r. w łącznej kwocie 597,7 tys. zł, w tym jedno zamówienie, do udzielenia którego zastosowano przepisy nupzp oraz trzy zamówienia, do udzielenia których nie zastosowano nupzp z uwagi na to, że wartość zamówienia nie przekraczała 130,0 tys. zł netto (30 tys. euro netto).

Stwierdzono nieprawidłowości w dwóch badanych postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego. W odniesieniu do jednego z tych postępowań stwierdzono, że zamówienie publiczne zostało udzielone bez uprzedniego przeprowadzenia czynności szacowania wartości zamówienia, co było niezgodne z przepisami obowiązujących w tym czasie *Procedur udzielania zamówień publicznych w Ministerstwie Klimatu i Środowiska*.

W przypadku drugiego postępowania stwierdzono, że zamawiający nie udostępnił na stronie internetowej prowadzonego postępowania informacji o kwocie przeznaczonej na sfinansowanie zamówienia w terminie określonym art. 222 ust. 4 nupzp. W dokumentacji tego postępowania stwierdzono także brak w protokole z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego jednego z wymaganych podpisów.

Według rocznego sprawozdania Rb-28NW z wykonania planu wydatków, które nie wygasły z upływem roku budżetowego 2020, dysponent części 4 – *Środowisko* środki na ten rodzaj wydatków wykorzystał w kwocie 6999,3 tys. zł, tj. 61,1% kwoty ujętej w planie rzeczowo-finansowym środków niewygasających (11 452,7 tys. zł). Środki dla GDOŚ związane ze zmianą siedziby tej jednostki wykorzystano w 44,8%, ponieważ w wyniku przeprowadzonych negocjacji wynajmujący zobowiązał się do pokrycia części kosztów prac adaptacyjnych pomieszczeń biurowych. Faktu tego na etapie

³⁴ Umowy nr: 9/kdH/p/2021, 12/kdH/p/2021, 13/kdH/p/2021, 14/kdH/p/2021, 15/kdH/p/2021, 18/kdH/p/2021, 19/kdH/p/2021.

³⁵ Dz. Urz. MŚ poz. 17.

³⁶ Dz. U. z 2021 r. poz. 2069, ze zm.

³⁷ Dz. U. z 2019 r. poz. 1843, ze zm., dalej: *upzp*.

zgłaszania niewykorzystanych środków do ujęcia w wykazie wydatków niewygasających z upływem 2020 r. nie można było przewidzieć. Z kolei środki na opłacenie kosztów prowadzonych spraw arbitrażowych w MKiŚ (dysponent III stopnia) zostały wykorzystane w 59,3% m.in. w związku z przesunięciem terminu rozprawy Hoonwod vs. Rzeczypospolita Polska na bliżej nieokreślony termin z powodu śmierci arbitra przewodniczącego.

Niewykorzystane środki w kwocie 4453,4 tys. zł zostały zwrócone terminowo na rachunek wskazany przez Ministra Finansów.

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące wydatków budżetu państwa oraz zatrudnienia i wynagrodzeń w części 41 – *Środowisko* zamieszczono w załącznikach 6.8 oraz 6.10 do niniejszej Informacji.

3.2.2. WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH

W ustawie budżetowej wydatki budżetu środków europejskich w części 41 – *Środowisko* zostały ustalone w wysokości 23 563,0 tys. zł z przeznaczeniem na realizację 11 programów operacyjnych, w tym 18 817,0 tys. zł na PO IiŚ 2014–2020. Limit wydatków został zwiększony decyzjami Ministra Finansów per saldo o 65 051,0 tys. zł, tj. o 276,1% w odniesieniu do kwoty planowanej w ustawie budżetowej, do wysokości 88 614,0 tys. zł, z czego zwiększenie per saldo o kwotę 63 407,1 tys. zł wynikało z przeniesienia środków z rezerwy celowej poz. 98 *Finansowanie programów z budżetu środków europejskich*; zwiększenie o kwotę 1657,6 tys. zł w wyniku przeniesienia środków z części 51 – *Klimat* oraz zmniejszenie o kwotę 13,7 tys. zł w wyniku ich przeniesienia środków do części 47 – *Energia*.

Wydatki budżetu środków europejskich w części 41 – *Środowisko* wyniosły 87 055,0 tys. zł, tj. 98,2% budżetu po zmianach (88 614,0 tys. zł). Stanowiły 15,9% wydatków zrealizowanych w 2020 r. Niski wskaźnik realizacji budżetu środków europejskich w 2021 r. w stosunku do 2020 r. wynika ze zmian organizacyjnych przeprowadzonych na podstawie rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Klimatu³⁸ i przeniesienia zadań do części 51 – *Klimat*, na realizację których w 2020 r. poniesiono wydatki w części 41 – *Środowisko*. Po uwzględnieniu blokady zrealizowane wydatki budżetu środków europejskich stanowiły 98,6% budżetu po zmianach.

Większość (80 808,4 tys. zł), tj. 92,8% ogółu wydatków, poniesiono na realizację projektów w ramach PO IiŚ 2014–2020. Stanowiły 429,4% budżetu według ustawy budżetowej (18 817,0 tys. zł), 98,7% budżetu po zmianach (81 831,5 tys. zł) i 15,1% wydatków zrealizowanych w 2020 r. Pozostałe środki (6246,6 tys. zł) zostały przeznaczone na realizację 10 programów operacyjnych.

Minister Klimatu i Środowiska – na podstawie art. 177 ust. 3 pkt 2 w związku z art. 177 ust. 1 pkt 3 ufp podjął dwie decyzje o blokowaniu planowanych wydatków w budżecie środków europejskich łącznie na kwotę 331,6 tys. zł, z tego: decyzja nr 35/2021/BE o blokowaniu planowanych wydatków dotyczyła środków ujętych w planie finansowym Ministerstwa (dysponenta III stopnia – urzędu obsługującego Ministra) na realizację projektu „Promocja Parków Narodowych jako marki” w ramach PO IiŚ 2014–2020 i wynikała z niższego niż zakładano wydatkowania środków w 2021 r., m.in. zrezygnowano z zatrudnienia koordynatora projektu. Ze względu na trwające prace nad wprowadzeniem do realizacji projektu podmiotu upoważnionego, którym będzie Tatrzański Park Narodowy, zmianie uległ Harmonogram Realizacji Projektu oraz wydłużono termin realizacji projektu do 31 października 2022 r.

Blokada wydatków decyzją nr 43/2021/BE dotyczyła środków na realizację sześciu projektów realizowanych w ramach PO IiŚ 2014–2020 przez RDOŚ w Białymstoku, Gorzowie Wielkopolskim, Olsztynie, Opolu, Poznaniu, Rzeszowie i Warszawie na kwotę 245,5 tys. zł oraz dwóch projektów realizowanych przez RDOŚ w Opolu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014–2020 na kwotę 63,6 tys. zł. Wynikała ona m.in. z powodu rozliczenia mniejszej liczby godzin pracy pracowników zaangażowanych do realizacji projektów.

Wydatki budżetu środków europejskich w MKiŚ (dysponent III stopnia) wyniosły 353,1 tys. zł, tj. 85,8% planu po zmianach (411,3 tys. zł) oraz 202,6% wykonania roku 2020 i zostały poniesione na realizację projektów w ramach PO IiŚ 2014–2020 (332,4 tys. zł, tj. 85,2% planu po zmianach); Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014–2020 (20,7 tys. zł, 97,9% planu po zmianach).

W części 41 – *Środowisko* u dysponenta III stopnia szczegółowej kontroli poddano pięć płatności dotyczących:

³⁸ Dz. U. poz. 495.

- refundacji kosztów organizacji i obsługi technicznej stanowiska promującego projekt PO IiŚ Promocja Parków Narodowych jako marki podczas Biesiady Miodowej w dn. 27–29 sierpnia 2021 r. w Kurowie – siedziba Narwiańskiego Parku Narodowego na kwotę 37,7 tys. zł;
- refundacji kosztów organizacji i obsługi technicznej stanowiska promującego projekt PO IiŚ Promocja Parków Narodowych jako marki podczas Podlaskiego Pikniku Parków Narodowych i Krajobrazowych odbywającego się w dniu 3 lipca 2021 r. w Podlaskim Muzeum Kultury Ludowej w Wasilkowie koło Białegostoku na kwotę 20,9 tys. zł;
- refundacji poniesionych wydatków na wykonanie projektów 3 murali³⁹ na kwotę 10,4 tys. zł;
- refundacji poniesionych wydatków na wykonanie 3 murali⁴⁰ na kwotę 223,2 tys. zł;
- płatności odprowadzonych składek do ZUS⁴¹ za październik 2021 r. w kwocie 0,8 tys. zł (85%, tj. płatności w części finansowanej środkami z budżetu UE).

W ww. badanej próbie wydatków u dysponenta III stopnia (urzędu obsługującego Ministra Klimatu i Środowiska) nie stwierdzono nieprawidłowości.

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące wydatków budżetu środków europejskich w części 41 – *Środowisko* zamieszczono w załączniku 6.12 do niniejszej Informacji.

3.3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych/łącznych sprawozdań za 2021 r. przez dysponenta części 41 – *Środowisko* i sprawozdań jednostkowych MKiŚ (dysponenta III stopnia) w ramach ww. części:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23);
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28);
- z wykonania planu wydatków, które nie wygasły z upływem roku budżetowego (Rb-28NW);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy);
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE);
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2021 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 41 – *Środowisko* na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanej jednostki (dysponent III stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, z wyjątkiem sprawozdania Rb-N za IV kwartał 2021 r. Stwierdzono bowiem różnice w zakresie kwot należności zaewidencjonowanych na koncie 221 i wykazanych w tym sprawozdaniu.

Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, z wyłączeniem sprawozdania Rb-N MKiŚ (dysponenta III stopnia) ze względu na stwierdzone nieprawidłowości.

³⁹ Przedmiot umowy DOP/POIŚ/3/2021 z dnia 27 września 2021 r. na kwotę 15 000 zł, klasyfikacja budżetowa wydatku: 41.750.75001.4307.DOPr – 10 365,85 zł (85%), 41.750.75001.4309.DOPr – 1829,27 zł (15%), 41.750.75001.4309.DOPr – 2804,88 zł – niekwalifikowane.

⁴⁰ Przedmiot umowy DOP/POIŚ/3/2021 z dnia 27 września 2021 r. na kwotę 15 000 zł, klasyfikacja budżetowa wydatku: 41.750.75001.4307.DOPr – 223 211,38 zł (85%), 41.750.75001.4309.DOPr – 39 390,25 zł (15%), 41.750.75001.4309.DOPr – 60 398,37 zł – niekwalifikowane.

⁴¹ Odprowadzenie składek do ZUS za październik 2021 r. (POIŚ 2014-2020 PPN) w ogólnej kwocie 1005,71 zł. Klasyfikacja budżetowa rozdział 75001 § 4027, § 4117, § 4127 – suma 854,84 zł (85%) oraz w rozdziale 75001 § 4029, § 4119, § 4129 – suma 150,87 zł (15%).

4. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 51 – KLIMAT

4.1. DOCHODY BUDŻETOWE

4.1.1. REALIZACJA DOCHODÓW BUDŻETOWYCH

Zgodnie z założeniami przyjętymi w kontroli wykonania budżetu państwa w 2021 r. kontrola dochodów budżetowych w części 51 – *Klimat* została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami z roku ubiegłego.

W części 51 – *Klimat* zrealizowane w 2021 r. dochody wyniosły 24 636 162,1 tys. zł i stanowiły 101,2% planu. Główną pozycję dochodów (98,6% dochodów ogółem) stanowiły wpływy ze sprzedaży uprawnień do emisji gazów cieplarnianych, które wyniosły 24 287 233,5 tys. zł. Były one wyższe od planowanych o 1,2%.

Zrealizowane dochody w MKiŚ (na poziomie dysponenta III stopnia), odprowadzone na rachunek dochodów budżetu państwa, wyniosły 24 470 278,3 tys. zł, co stanowiło 101,4% planu.

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące dochodów budżetowych w części 51 – *Klimat* zamieszczono w załączniku 6.7 do niniejszej Informacji.

4.1.2. NALEŻNOŚCI POZOSTAŁE DO ZAPŁATY

Należności pozostałe do zapłaty, według stanu na 31 grudnia 2021 r., w części 51 – *Klimat* wyniosły ogółem 1498,6 tys. zł, w tym zaległości netto 1444,5 tys. zł.

Natomiast należności pozostałe do zapłaty dysponenta III stopnia, według stanu na 31 grudnia 2020 r., wyniosły ogółem 148,0 tys. zł, w tym zaległości netto – 104,6 tys. zł.

4.2. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH

4.2.1. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA

W ustawie budżetowej na rok 2021 limit wydatków budżetu państwa w części 51 – *Klimat* ustalono w wysokości 307 146,0 tys. zł. W trakcie roku limit wydatków w części 51 został zwiększony *per saldo* o 126 238,2 tys. zł (tj. o 41,1%) do 433 384,2 tys. zł, z tego w wyniku:

- zwiększenia limitu wydatków:
 - z rezerw celowych o kwotę 125 020,8 tys. zł;
 - w wyniku decyzji dysponenta części 51 przenoszących środki pomiędzy częściami budżetowymi o kwotę 5313,6 tys. zł;
- zmniejszenia limitu wydatków:
 - na podstawie decyzji Ministra Finansów korygujących plan wydatków wynikający z ustawy budżetowej o kwotę 1392,5 tys. zł;
 - na podstawie decyzji Ministra Finansów o kwotę 2703,7 tys. zł w wyniku dokonania blokad wydatków przez Ministra Klimatu i Środowiska.

Zrealizowane wydatki w części 51 – *Klimat* wyniosły 419 230,4 tys. zł⁴², tj. 96,7% planu po zmianach.

⁴² Z wydatkami niewygasającymi, które wyniosły 38 893,4 tys. zł.

Zwiększenia limitu wydatków w części 51 o 125 020,8 tys. zł dokonano z 6 pozycji rezerw celowych, w tym:

- 5711,0 tys. zł z poz. 44 Dofinansowanie realizacji niektórych zadań kontynuowanych, w tym środki na odbudowę dochodów budżetu państwa i zadania związane z poprawą finansów publicznych;
- 168,5 tys. zł z poz. 56 Rezerwa na zmiany systemowe i niektóre zmiany organizacyjne, w tym nowe zadania;
- 118 929,3 tys. zł z poz. 59 Dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Środki z rezerw celowych w części 51 – Klimat zostały wykorzystane w wysokości 117 646,0 tys. zł, tj. 94,1%. Środki przeniesione z rezerw celowych do części 51 nie zostały w żadnym zakresie ujęte w wykazie wydatków, które nie wygasły z upływem 2021 r.

W I połowie 2021 r. stosownie do § 9 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 2017 r. w sprawie szczegółowego sposobu prowadzenia gospodarki finansowej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie⁴³ Sekretarz Stanu, działając z upoważnienia Ministra Klimatu i Środowiska, zaakceptował w ramach uzgodnień, listę zadań zakwalifikowanych do dofinansowania ze środków PGW WP – poprzez poz. 59 rezerw celowych. W dokumencie tym wymienione zostało zadanie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska pn. *Zadania związane z prowadzeniem kontroli i monitoringu wód w zakresie wdrażania dyrektywy 91/676/EWG dotyczącej ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego*. Akceptacja tego zadania umożliwiła przekazanie środków do GIOŚ, pomimo że zadanie to obejmowało również zakupy dla wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska.

W toku kontroli NIK przeprowadzonej w GIOŚ ustalono, że Główny Inspektor Ochrony Środowiska zawierając z PGW WP umowę o dofinansowanie ww. zadania zobowiązał się m.in. do zakupu samochodów i odzieży dla wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska, pomimo że zgodnie z art. 3 oraz art. 3a ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska wojewódzki inspektor ochrony środowiska jest organem rządowej administracji zespolonej w województwie, a Główny Inspektor Ochrony Środowiska jest centralnym organem administracji rządowej nadzorowanym przez ministra właściwego do spraw klimatu. W związku z tym wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska finansowane są z budżetów wojewodów (cz. 85 budżetu państwa), a GIOŚ finansowany jest, jako dysponent III stopnia z części 51 – Klimat, której dysponentem jest Minister Klimatu i Środowiska. Na skutek realizacji tej umowy w GIOŚ dokonano zakupu i przekazano do wioś odzież ochronną oraz 28 samochodów osobowych na łączną kwotę 7599,2 tys. zł. Samochody zostały przekazane do wioś jako sprzęt zbędny (w dokumentach przekazania środka trwałego wskazano § 38 ust. 7 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowego sposobu gospodarowania składnikami rzeczowymi majątku ruchomego Skarbu Państwa). Sfinansowanie z budżetu GIOŚ ww. zakupów zarówno Sekretarz Stanu w MKiŚ jak i Główny Inspektor Ochrony Środowiska uzasadniali art. 4a ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska, który określa obowiązki Głównego Inspektora Ochrony Środowiska w zakresie kierowania działalnością Inspekcji Ochrony Środowiska i wskazuje, że poprzez ustalanie ogólnych kierunków działania IOŚ, szczegółowych zasad postępowania, koordynowanie kontroli i sporządzanie sprawozdań z działalności IOŚ, odpowiada on za realizację ustawowych zadań IOŚ.

Zdaniem NIK Główny Inspektor Ochrony Środowiska nie był upoważniony do reprezentowania wioś w pozyskiwaniu środków PGW WP, poprzez poz. 59 rezerw celowych. Jakkolwiek zgodnie z art. 4 ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska Główny Inspektor Ochrony Środowiska jest upoważniony do kierowania działalnością Inspekcji Ochrony Środowiska, to przepis ten nie upoważnia Głównego Inspektora Ochrony Środowiska do finansowania działalności wioś. Tym samym powyższe postępowanie było działaniem nielegalnym.

Na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 2 i 3 oraz ust. 3 pkt 2 ufp Minister właściwy do spraw klimatu wydał 7 decyzji w sprawie blokowania planowanych na rok 2021 wydatków budżetu państwa na łączną kwotę 2703,7 tys. zł.

Wszystkie decyzje w sprawie blokowania planowanych na rok 2021 wydatków zostały podjęte przez dysponenta w okresie do 36 dni od dnia przekazania przez jednostki podległe wniosku o decyzję blokującą środki.

Minister Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej decyzją nr MF/BP4.4143.16.4.2021.RC w sprawie zmian w budżecie państwa na rok 2021 z 29 grudnia 2021 r. zmniejszył plan wydatków budżetu

⁴³ Dz. U. poz. 2492.

państwa w części 51 – Środowisko o 2703,7 tys. zł, tj. o kwotę odpowiadającą zablokowanym wydatkom.

Kwota zablokowanych wydatków została, według uzasadnienia do tej decyzji, przeniesiona do nowoutworzonej pozycji rezerw celowych (poz. 73) pn. *Rezerwa na wpłatę do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19*, z przeznaczeniem na dokonanie wpłaty do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Decyzja ta została podjęta na podstawie art. 15zi pkt 6 ustawy o COVID-19 oraz na podstawie art. 69 ust. 1 i 2 ustawy o zmianie ustawy o COVID-19.

W strukturze zrealizowanych wydatków największy udział miały wydatki bieżące jednostek budżetowych, które stanowiły 83,9% wydatków w części, a następnie: wydatki majątkowe – 8,1% i dotacje (celowe) – 8,0%.

Wydatki bieżące jednostek budżetowych zrealizowano w wysokości 351 652,5 tys. zł, tj. 97,2% planu po zmianach, w tym na finansowanie i współfinansowanie projektów z udziałem środków z budżetu UE⁴⁴ – 9940,3 tys. zł.

Dysponent części 51 zrealizował w 2021 r. wydatki majątkowe w wysokości 33 758,5 tys. zł⁴⁵, tj. 94,8% planu po zmianach. Ponadto wydatkowano 66,6 tys. zł ze środków, które nie wygasły z upływem 2020 r.

Według sprawozdań dysponenta części 51 z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28) i budżetu środków europejskich (Rb-28UE) w 2021 r. wydatki na wynagrodzenia (wraz z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym oraz z pochodnymi) wyniosły 145 464,6 tys. zł⁴⁶ (99,9% planu po zmianach), w tym 166,2 tys. zł (78,0% planu po zmianach) z budżetu środków UE.

W 2021 r. przeciętne zatrudnienie w części 51 (dysponent główny) wyniosło 1524,1 osób i było o 3,6% wyższe niż w 2020 r. Zatrudnienie członków korpusu służby cywilnej wyniosło w 2021 r. 1412 osób i było o 3,9% wyższe niż zatrudnienie w tej grupie w 2020 r.

Przeciętne wynagrodzenie w części 51 (dysponent główny) w 2021 r. wyniosło 7,8 tys. zł, przy czym w korpusie służby cywilnej przeciętne wynagrodzenie wyniosło w 2021 r. 7,9 tys. zł.

Dysponent części 51 udzielił dotacji na podstawie zawartych z beneficjentami umów (na cele inwestycyjne i nieinwestycyjne), które zrealizowano w wysokości 32 464,5 tys. zł, tj. 93,8% planu po zmianach (z tego na cele nieinwestycyjne 32 192,6 tys. zł oraz na cele inwestycyjne 271,9 tys. zł) i były realizowane w ramach projektów finansowanych i współfinansowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz MF EOG. W porównaniu do 2020 r. wydatki na dotacje były wyższe o 3333 tys. zł, tj. o 10,3%.

Beneficjentami dotacji były dwie jednostki: Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych (dalej: CKPŚ) – 4211,9 tys. zł i NFOŚiGW – 28 252,5 tys. zł.

Szczegółowej kontroli poddano dotację dla NFOŚiGW⁴⁷ na kwotę 9900,0 tys. zł (co stanowiło 30,5% dotacji wykorzystanych)⁴⁸. Dotacja została wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem.

Środki pochodzące z dotacji celowych zostały przeznaczone na:

- sfinansowanie wynagrodzeń wraz z pochodnymi dla pracowników NFOŚiGW oraz CKPŚ zaangażowanych w realizację zadań w ramach POIiŚ 2014–2020 dla sektora środowisko;
- dofinansowanie Planu Działań sektora środowisko na lata 2019–2021;
- dofinansowanie Planu Działań sektora środowisko na lata 2021–2023;
- koszty zarządzania w ramach MF EOG 2014–2021.

Na świadczenia na rzecz osób fizycznych wydatkowano 475,7 tys. zł, tj. 78,1% planu po zmianach, w tym finansowane i współfinansowane z udziałem środków z budżetu UE – 2,9 tys. zł.

W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie wydatków budżetu państwa, które w roku 2021 r. nie wygasają z upływem roku budżetowego⁴⁹ zostały ujęte wydatki w części 51 – *Klimat* w łącznej wysokości 38 893,4 tys. zł. Dotyczyły one w szczególności dodatkowego funduszu motywacyjnego w kwocie 2620,7 tys. zł, mapowania siedlisk dennych polskich obszarów morskich

⁴⁴ Paragrafy z czwartą cyfrą „5”, „6”, „8” i „9”.

⁴⁵ W tym kwotę 11 884,6 tys. zł ujęto w wykazie wydatków, które nie wygasają z upływem 2021 r.

⁴⁶ W tym wydatki, które nie wygasły z upływem 2021 r. wyniosły 2208,0 tys. zł.

⁴⁷ Umowa nr UDA-POIiŚ.10.01.00-00-0201/21-00.

⁴⁸ Klasyfikacja budżetowa 51-90011-2008; -2009; -6208; -6209.

⁴⁹ Dz. U. poz. 2407.

w kwocie 18 000,0 tys. zł oraz wydatków inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych w kwocie 11 884,6 tys. zł.

Zgłoszone do wydatków niewygasających z upływem 2021 r. środki na wydatki i zakupy inwestycyjne w 96,6%, tj. 11 480,0 tys. zł zostały pozyskane w ramach nowelizacji ustawy budżetowej na rok 2021, pomimo że w lipcu 2021 r. zdecydowana większość tych wydatków (ponad 96%) była zgłoszona do budżetu na 2022 r. Pozyskane środki nie zostały wykorzystane ze względu na zbyt krótki czas na realizację inwestycji. Środki zwiększające limit wydatków w wyniku nowelizacji ustawy budżetowej na rok 2021 były dostępne dopiero od października 2021 r. Należy zwrócić uwagę, że w kwocie wydatków majątkowych zgłoszonych do wykazu wydatków niewygasających z upływem 2021 r. 84% (9980,0 tys. zł) stanowiły wydatki na zakup samochodów elektrycznych wraz ze stacjami do ładowania pojazdów dla GIOŚ.

W uzasadnieniu do ujęcia tego wydatku w wykazie wydatków niewygasających podano, że: *zakupy samochodów elektrycznych nie mogą zostać zrealizowane w obecnym roku ze względu na konieczność przeprowadzenia postępowań przetargowych przez Centrum Obsługi Administracji Rządowej. Zakup za pośrednictwem Centralnego Zamawiającego nie został zrealizowany z uwzględnieniem potrzeb GIOŚ w 2021 r., został ujęty przez COAR w postępowaniach przetargowych w 2022 r.*

Zdaniem NIK, aplikowanie o zwiększenie w IV kwartale 2021 r. limitu wydatków na 2021 r. w szczególności na zadania inwestycyjne, i to zadania pierwotnie planowane do realizacji w 2022 r., było działaniem nierzetelnym. Fakt otrzymania limitu wydatków na 2022 r. nie pokrywającego wszystkich zgłoszonych potrzeb, nie jest uzasadnieniem do występowania w końcu roku budżetowego o dodatkowe środki.

Według rocznego sprawozdania Rb-28NW z wykonania planu wydatków, które nie wygasły z upływem roku budżetowego 2020, środki na ten rodzaj wydatków zostały wykorzystane w kwocie 947,8 tys. zł, tj. 90,8% kwoty ujętej w planie rzeczowo-finansowym środków niewygasających (1043,6 tys. zł). Przyczyną niższego niż planowano wykorzystania środków było uzyskanie korzystniejszej oferty na modernizację sali konferencyjnej w Mik oraz niższe koszty szkoleń specjalistycznych dla inspektorów ochrony środowiska.

Niewykorzystane środki w kwocie 95,8 tys. zł zostały zwrócone terminowo na rachunek wskazany przez Ministra Finansów.

Na koniec 2021 r. zobowiązania u dysponenta części 51 wyniosły 14 610,0 tys. zł. Główną pozycję zobowiązań w części 51 stanowiło dodatkowe wynagrodzenie roczne (9629,8 tys. zł), składki na ubezpieczenie społeczne (1653,4 tys. zł) i składki do organizacji międzynarodowych (1823,2 tys. zł). W części 51 – *Klimat w 2020 r.* nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

W planie finansowym dysponenta III stopnia w MKiŚ na 2021 r. w części 51 wydatki budżetowe ustalono pierwotnie w wysokości 105 173,0 tys. zł. W ciągu roku limit wydatków został zwiększony per saldo o 16 646,8 tys. zł, do 121 819,9 tys. zł, tj. o 15,8%.

Limit wydatków dysponenta III stopnia (urzędu obsługującego Ministra Klimatu i Środowiska) został zwiększony z 4 pozycji rezerw celowych o 12 759,2 tys. zł, z których wykorzystano 11 928,1 tys. zł (93,5%), z tego:

- z poz. 16 rezerw celowych wykorzystano 5,0 tys. zł, tj. 100,0% kwoty zwiększającej limit wydatków;
- z poz. 20 rezerw celowych wykorzystano 2,3 tys. zł, tj. 100,0% kwoty zwiększającej limit wydatków;
- z poz. 56 rezerw celowych wykorzystano 167,4 tys. zł, tj. 99,4% kwoty zwiększającej limit wydatków (168,5 tys. zł);
- z poz. 59 rezerw celowych wykorzystano 11 753,5 tys. zł, tj. 93,4% kwoty zwiększającej limit wydatków (12 583,4 tys. zł).

Szczegółowe badanie przeniesionych środków z poz. 59 rezerw celowych do części 51 w kwocie 190,0 tys. zł z przeznaczeniem *na sporządzenia sprawozdania z wdrażania Polityki ekologicznej państwa 2030 – strategii rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej* wykazało, że zbyt późne podjęcie działań przez dysponenta III stopnia⁵⁰ w MKiŚ uniemożliwiło wszczęcie procedury o udzielenie zamówienia publicznego i wyłonienie wykonawcy na realizację usługi sporządzenia

⁵⁰ Wniosek o wydanie decyzji budżetowej na rok 2021 przez Ministra Finansów został sporządzony po upływie 28 dni od daty zawarcia umowy z NFOŚiGW (Nr 601/2021/Wn50/NE-PO/D z 28 czerwca 2021 r.), a po wydaniu tej decyzji w dniu 10 września 2021 r. dopiero 19 października 2021 r. tj. po upływie 34 dni zostały przekazane do właściwej komórki organizacyjnej MKiŚ wymagane dokumenty w celu przygotowania procedury mającej na celu przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

przedmiotowego sprawozdania. Ostatecznie niewykorzystane środki zostały zwrócone, a zadanie nie zostało zrealizowane w 2021 r., pomimo że obowiązek sporządzenia przedmiotowego sprawozdania wynika z Polityki ekologicznej państwa 2030⁵¹ (dalej: PEP2030): sprawozdanie z PEP2030 za rok poprzedni będzie przedkładane KKPR do końca kwietnia. Minister właściwy ds. środowiska przekazuje ww. informację do ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego dla potrzeb przygotowania informacji rocznej z realizacji Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.). PEP2030 stanowi strategię w rozumieniu tej ustawy. Jest jedną z podstaw prowadzenia polityki ochrony środowiska w Polsce, a także jedną z dziewięciu strategii, stanowiących fundament zarządzania rozwojem kraju. Niesporządzenie przedmiotowego sprawozdania za 2020 r. spowodowało m.in. przerwanie ciągłości monitorowania realizacji PEP2030 i częściowo SOR; utrudnienie możliwości dokonywania korekt polityki ekologicznej w praktyce; utrudnienie przygotowania 4-letniej ewaluacji PEP2030.

NIK zauważa, że termin rozpoczęcia procedowania pozyskania środków na realizację przedmiotowego zadania w 2021 r. praktycznie uniemożliwił realizację omawianego zadania w terminie określonym w PEP2030, tj. do końca kwietnia 2021 r., bowiem szczegółowy opis przedsięwzięcia został sporządzony na dzień przez datą określoną w PEP2030.

Zrealizowane wydatki dysponenta III stopnia w MKiŚ wyniosły 118 380,9 tys. zł (łącznie z wydatkami niewygasającymi w kwocie 4449,4 tys. zł), tj. 97,2% planu po zmianach, w tym wydatki na finansowanie i współfinansowanie projektów z udziałem środków z budżetu UE – 9652,7 tys. zł. W porównaniu do 2020 r. zrealizowane wydatki były wyższe o 31 345,1 tys. zł, tj. o 36,0%.

W strukturze zrealizowanych wydatków wydatki bieżące jednostek budżetowych stanowiły 98,7% wydatków poniesionych przez dysponenta III stopnia, wydatki majątkowe – 1,2%, a świadczenia na rzecz osób fizycznych – 0,1%. Na współfinansowanie projektów realizowanych z udziałem środków z budżetu UE przeznaczono 8,2% planowanych (plan po zmianach) wydatków dysponenta III stopnia w ramach trzech grup ekonomicznych.

Wydatki na wynagrodzenia w MKiŚ (dysponent III stopnia) w 2021 r. wyniosły – bez wydatków niewygasających – 46 744,4 tys. zł (z wydatkami niewygasającymi – 48 676,5 tys. zł⁵², tj. 99,8% planu po zmianach), co stanowiło 151,5% kwoty wynagrodzeń zrealizowanych w 2020 r. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie wynosiło 11,0 tys. zł. Zwiększenia środków na wynagrodzenia w części 51, będące w szczególności następstwem skutków finansowych z roku poprzedniego, przyczyniło się do wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w 2021 r.

Przeciętne zatrudnienie w MKiŚ (dysponent III stopnia) wyniosło w 2021 r. – w części 51 – 355 osób, co stanowiło 98,9% zatrudnienia w 2020 r.

Wydatki majątkowe w części 51 – *Klimat*, w MKiŚ, (dysponent III stopnia) zrealizowano w wysokości 1439,4 tys. zł, tj. 86,7% planu po zmianach. W ramach wydatkowanych środków wykonano rozbudowę bazy danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami, modernizację sali konferencyjnej nr 346, opracowanie analizy dotyczącej powstania Muzeum Historii Naturalnej i Techniki. Największym wydatkiem był zakup, za kwotę 99,5 tys. zł, ośmiu dysków UNITY 1,6 TB FLASZ 25x2,5 DRIVE UG do macierzy EMC Unity 400 na potrzeby rozbudowy bazy danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami.

Na świadczenia na rzecz osób fizycznych wydatkowano 81,7 tys. zł, tj. 88,8% planu po zmianach, w tym współfinansowanie z projektów z udziałem środków UE wykonano w 40,0% planu po zmianach.

Na koniec 2021 r. zobowiązania dysponenta III stopnia w MKiŚ (w części 51) wyniosły 6030,0 tys. zł. Główne pozycje zobowiązań stanowiły dodatkowe wynagrodzenie roczne (3152,4 tys. zł) oraz składki do organizacji międzynarodowych (1823,2 tys. zł). Zobowiązania wymagalne nie wystąpiły.

W objętej badaniem próbie wydatków dysponenta III stopnia w MKiŚ (w zakresie części 51 – *Klimat*) nie stwierdzono wydatków niecelowych i niegospodarnych. Wydatki zostały poniesione zgodnie z przepisami prawa, z wyłączeniem wydatku w kwocie 782,3 tys. zł brutto (uiszczonego w wyniku rozliczenia I części przedmiotu umowy dotyczącej zamówienia publicznego pn. *Realizacja ogólnopolskiej kampanii informacyjno-edukacyjnej pn. 'Nasz Klimat'*), który został poniesiony niezgodnie z przepisami art. 16 i art. 455 nupzp.

⁵¹ Str. 151.

⁵² W tym wydatki, które nie wygasły z upływem 2021 r. wyniosły 2197,0 tys. zł.

Szczegółowym badaniem objęto sześć postępowań o udzielenie zamówienia publicznego. Stwierdzono nieprawidłowości w czterech badanych postępowaniach. W przypadku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego pn. Realizacja ogólnopolskiej kampanii informacyjno-edukacyjnej pn. „*Nasz Klimat*”, zawarto umowę na wykonanie ww. zamówienia zawierającą istotną zmianę w stosunku do projektowanych postanowień umownych, polegającą na zmianie o 10 dni terminu realizacji I części przedmiotu umowy, wprowadzoną do projektu umowy już po dokonaniu wyboru oferty najkorzystniejszej i rozstrzygnięciu postępowania, a przed podpisaniem umowy. Załącznik do SWZ (Szczegółowy opis przedmiotu zamówienia) dotyczący ww. zamówienia publicznego został upubliczniony na stronie internetowej prowadzonego postępowania trzy dni po publikacji ogłoszenia o zamówieniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, co było niezgodne z przepisami nupzp. Zamówienia publiczne pn. Prowadzenie sekretariatów konkursów organizowanych przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska oraz Przygotowanie ekspertyzy mającej na celu opracowanie założeń, strategii, wytycznych będących podstawą do budowy w Polsce Muzeum Historii Naturalnej i Techniki (nazwa robocza muzeum) zostały udzielone bez uprzedniego przeprowadzenia czynności szacowania wartości zamówienia, co było niezgodne z przepisami obowiązujących w tym czasie Procedur udzielania zamówień publicznych w Ministerstwie Klimatu i Środowiska. Faktura za wykonanie zamówienia publicznego pn. Zakup czasu antenowego na emisję spotu telewizyjnego w ramach kampanii promującej selektywną zbiórkę odpadów (Piątka za Segregację) została przekazana do komórki ds. finansowych MKiŚ w terminie niezgodnym z przepisami Polityki rachunkowości oraz procedur kontroli finansowej Ministerstwa Klimatu i Środowiska, stanowiącej załącznik do Zarządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 26 listopada 2021 r. w sprawie polityki rachunkowości oraz procedur kontroli finansowej Ministerstwa Klimatu i Środowiska, tj. 28 dni po terminie płatności zobowiązania wynikającym z faktury. Wykonawca tego zamówienia nie wystąpił z żądaniem zapłaty odsetek za nieterminową płatność faktury.

We wszystkich zbadanych zamówieniach prawidłowo stosowano zasadę konkurencyjności, z wyłączeniem zamówienia publicznego pn. Realizacja ogólnopolskiej kampanii informacyjno-edukacyjnej pn. *Nasz Klimat*.

Dysponent III stopnia w MKiŚ (w części 51) nie prowadził antycovidowych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, tj. zamówień publicznych niezbędnych do przeciwdziałania COVID-19 udzielanych w związku z zapobieganiem lub zwalczaniem epidemii wywoływanej zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, do udzielenia których, na mocy przepisów tzw. tarcz antykryzysowych lub ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi nie było obowiązku stosowania przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych/ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych.

W wyniku szczegółowego badania wydatków w GIOŚ (dysponent III stopnia) ustalono, że zostały one poniesione celowo, legalnie i gospodarnie, z wyjątkiem wydatków na zakup odzieży ochronnej i 28 samochodów osobowych dla wioś, w wysokości 7599,2 tys. zł (co stanowiło 2,8% wykorzystanego limitu wydatków). Sfinansowane ze środków rezerw celowych (poz. 59) ww. wydatki zostały dokonane z naruszeniem prawa (co zostało opisane powyżej).

Przeprowadzone w GIOŚ szczegółowe badanie czterech postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, skutkujące wydatkami poniesionymi w 2021 r. na kwotę ogółem 7563,5 tys. zł, wykazało nieprawidłowości w zakresie jednego zamówienia publicznego, polegającego na zmniejszeniu wielkości i wartości zamówienia dotyczącego zakupu samochodów: *Część 2 – Zakup i dostawa 31 samochodów osobowych z napędem na cztery koła i dodatkowym wyposażeniem specjalistycznym*, już po rozstrzygnięciu postępowania. W konsekwencji podpisano umowę z Wykonawcą na mniejszą liczbę samochodów i mniejszą wartość, pozostawiając ustaloną w rozstrzygnięciu cenę jednostkową samochodu. Ponadto ogłoszenie o wykonaniu umowy zostało opublikowane 4 dni po upływie ustawowego terminu publikacji ogłoszenia w Biuletynie Zamówień Publicznych.

Zdaniem NIK, Zamawiający udzielił zamówienia publicznego zmieniając przedmiot zamówienia, co mogło mieć wpływ na ograniczenie konkurencyjności pomiędzy Wykonawcami i tym samym było sprzeczne z art. 16 nupzp, zobowiązującym zamawiającego do przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w sposób, m.in. zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji. Ponadto powołując się na art. 455 nupzp dokonał zmniejszenia rozmiaru i kwoty zamówienia, wynikającego z rozstrzygnięcia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, a możliwość takiej zmiany, w postaci jasnych, precyzyjnych i jednoznacznych postanowień umownych, nie została przewidziana w ogłoszeniu o zamówieniu ani w innych dokumentach zamówienia.

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące wydatków budżetu państwa oraz zatrudnienia i wynagrodzeń w części 51 – *Klimat* zamieszczono w załącznikach 6.9. oraz 6.11 do niniejszej Informacji.

4.2.2. WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH

W ustawie budżetowej na 2021 r. w części 51 – *Klimat* wydatki budżetu środków europejskich zostały ustalone w wysokości 2 144 638,0 tys. zł z przeznaczeniem na realizację trzech programów operacyjnych, w tym 2 100 535,0 tys. zł na PO IiŚ 2014–2020. Limit wydatków został zwiększony decyzjami Ministra Finansów o 596 064,4 tys. zł, tj. o 27,8%, do wysokości 2 740 702,4 tys. zł. Wzrost był wynikiem:

- zwiększenia limitu per saldo o 597 722,0 tys. zł ze środków rezerwy celowej poz. 98 *Finansowanie programów z budżetu środków europejskich*;
- zmniejszenia wydatków na kwotę 1657,6 tys. zł na skutek ich przeniesienia do części budżetowej 41 – Środowisko.

Środki zostały przeznaczone na:

- 1) realizację projektów konkursowych w ramach Priorytetu II – Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu (działania 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5) PO IiŚ 2014–2020 dla NFOŚiGW w wysokości po korekcie 597 449,2 tys. zł;
- 2) na zapłatę roszczeń, zasądzonych wyrokiem sądowym, związanych z realizowaniem projektu pn.: *Przebudowa oczyszczalni ścieków w Mirkowie – etap II* w ramach PO IiŚ 2007–2013 dla Instytucji Wdrażającej – WFOŚiGW we Wrocławiu, beneficjenta – Gminy Długołęka w wysokości 272,8 tys. zł.

Szczegółowym badaniem objęto wszystkie decyzje Ministra Finansów przyznające środki z rezerwy celowej budżetu środków europejskich (poz. 98) łącznie na kwotę 597 722,0 tys. zł. Zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem w wysokości 594 903,7 tys. zł, tj. 99,5%. Nie wykorzystano 2818,4 tys. zł. Jak wyjaśniono w MKiŚ niewykorzystanie 2818,4 tys. zł (przez NFOŚiGW) spowodowane było zwrotami środków, dokonanymi przez beneficjentów z tytułu niewykorzystanych przez nich zaliczek. Zwroty w kwocie 2707,3 tys. zł zostały dokonane w grudniu 2021 r., w tym 2523,5 tys. zł w dniach 30 i 31 grudnia 2021 r.

Minister Klimatu i Środowiska – na podstawie art. 177 ust. 3 pkt 2 w związku z art. 177 ust. 1 pkt 3 upf podjął 2 decyzje o blokowaniu planowanych wydatków w budżecie środków europejskich łącznie na kwotę 1233,6 tys. zł.

Obie blokady planowanych wydatków dotyczyły projektu *Wzmocnienie monitoringu hałasu w zakresie opracowywania map hałasu* realizowanego przez GIOŚ w ramach PO IiŚ 2014–2020. Wynikały z braku możliwości dokonania zakupu mobilnych stacji monitoringu hałasu – pojazdów do przewożenia kontenerów pomiarowych, na skutek przerwania globalnego łańcucha dostaw komponentów niezbędnych do produkcji pojazdów, spowodowanego pandemią COVID-19, a termin realizacji zadania przedłużono do końca 2022 r.

Wydatki budżetu środków europejskich w części 51 – *Klimat* wyniosły 2 726 943,4 tys. zł, tj. 127,2% kwoty określonej w ustawie budżetowej (2 144 638,0 tys. zł) i 99,5% budżetu po zmianach (2 740 702,4 tys. zł). Stanowiły 109,8% wydatków zrealizowanych w 2020 r. (2 482 464,2 tys. zł).

Większość (2 719 093,0 tys. zł), tj. 99,7% ogółu wydatków, poniesiono na realizację projektów w ramach PO IiŚ 2014–2020. Stanowiły 129,4% kwoty ustalonej w ustawie budżetowej (2 100 535,0 tys. zł), 99,6% budżetu po zmianach (2 730 907,0 tys. zł) i 109,9% wydatków zrealizowanych w 2020 r. (2 481 514,9 tys. zł). Pozostałe środki (7850,4 tys. zł) zostały przeznaczone na realizację Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego III Perspektywa Finansowa (7577,6 tys. zł) oraz PO IiŚ 2007–2013 (272,8 tys. zł).

W MKiŚ (dysponent III stopnia) w 2021 r. nie planowano i nie realizowano wydatków z budżetu środków europejskich.

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące wydatków budżetu środków europejskich w części 51 – *Klimat* zamieszczono w załączniku 6.13 do niniejszej Informacji.

4.3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych/łącznych sprawozdań za 2021 r. przez dysponenta części 51 – *Klimat* i sprawozdań jednostkowych MKiŚ (dysponenta III stopnia) w ramach ww. części:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23);
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28);
- z wykonania planu wydatków, które nie wygasły z upływem roku budżetowego (Rb-28NW);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy);
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE);
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2021 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 51 – *Klimat* na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek).

Kwoty wykazane w sprawozdaniach MKiŚ (dysponenta III stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Sprawozdania, sporządzone przez tego dysponenta III stopnia pod względem formalno-rachunkowym były sporządzone prawidłowo.

Należy jednak podkreślić, że sprawozdania jednostkowe Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska zostały sporządzone na podstawie niewiarygodnych ksiąg rachunkowych, a także zawierały błędy merytoryczne. Na skutek utrzymywania w księgach rachunkowych na koncie 221 Należności z tytułu dochodów budżetowych, kwoty 664,6 tys. zł wynikającej z kary umownej, stanowiącej roszczenie sporne, w sprawozdaniu Rb-27 niezgodnie z instrukcją sporządzania sprawozdań budżetowych⁵³ wykazano nieprawidłowe dane. Ponadto w sprawozdaniu tym ujęto kwoty należności pomniejszone o wartość odpisów aktualizujących należności, a także należności w kwocie 57,6 tys. zł, co do których na skutek opieszalych działań komórek organizacyjnych GIOŚ Główny Inspektor nie podjął decyzji dotyczących umorzenia nieściągalnych należności przejętych z wioś.

Na wartość danych wykazanych przez GIOŚ w sprawozdaniach Rb-27 i Rb-28 za 2021 r. wpływ miało także niewłaściwe ujęcie w księgach rachunkowych zwrotu wydatków z lat ubiegłych. Kwota zwrotu wynosząca łącznie 10,2 tys. zł została nieprawidłowo zaksięgowana na zmniejszenie wydatków, zamiast na rachunek dochodów budżetu państwa.

W związku z tym NIK negatywnie opiniuje roczne sprawozdania budżetowe oraz sprawozdania kwartalne w zakresie operacji finansowych w GIOŚ (dysponenta III stopnia) w 2021 r.

Biorąc powyższe pod uwagę NIK opiniuje pozytywnie sporządzone przez dysponenta części 51 – *Klimat* łączne roczne sprawozdania budżetowe i sprawozdanie w zakresie operacji finansowych, z wyjątkiem sprawozdań Rb-27 i Rb-28, ponieważ sprawozdania jednostkowe GIOŚ zostały sporządzone na podstawie ksiąg rachunkowych prowadzonych niezgodnie z art. 24 ust. 2–3 oraz ust. 5 uor. Zapisy w księgach rachunkowych GIOŚ w zakresie daty operacji były niezgodne z datami wynikającymi z dowodów księgowych, a ponadto nie spełniały wymogu trwałości określonego w art. 23 ust. 1 uor.

4.4. KSIĘGI RACHUNKOWE

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie w Głównym Inspektoracie Ochrony Środowiska (dysponent III stopnia) wiarygodność ksiąg rachunkowych w odniesieniu do rocznych sprawozdań budżetowych i kwartalnych sprawozdań w zakresie operacji finansowych oraz ich zgodność

⁵³ Załącznik Nr 34 Instrukcja sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetu państwa do rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

z zasadami rachunkowości. Negatywnie oceniono skuteczność funkcjonowania systemu rachunkowości oraz mechanizmów kontroli zarządczej, dotyczących operacji finansowych i gospodarczych w GIOŚ.

Powyższa ocena została sformułowana na podstawie:

- a) przeglądu analitycznego ksiąg rachunkowych⁵⁴;
- b) badania próby 145 dowodów księgowych (na łączną kwotę 44 694,5 tys. zł), z tego 41 (na łączną kwotę 42 532,1 tys. zł) wybranych metodą monetarną (MUS)⁵⁵ oraz 104 dowodów (na łączną wartość 2162,4 tys. zł) dobranych celowo;
- c) badania zgodności systemu rachunkowości z zasadami rachunkowości, funkcjonowania mechanizmów kontroli zarządczej dotyczących operacji finansowych i gospodarczych oraz systemów księgowości komputerowej.

Badanie systemu rachunkowości w GIOŚ, w tym księgowości komputerowej oraz badanie analityczne ksiąg rachunkowych wykazało nieprawidłowości. I tak:

- Nie zatwierdzano na bieżąco zapisów księgowych w księgach rachunkowych GIOŚ poszczególnych okresów sprawozdawczych, czego skutkiem było przekazywanie dysponentowi części 51 – *Klimat* miesięcznych sprawozdań budżetowych przez GIOŚ, sporządzonych na podstawie zapisów księgowych niespełniających wymogu trwałości.
- Zatwierdzony do stosowania w GIOŚ system finansowo-księgowy nie wspomagał prawidłowego prowadzenia ksiąg rachunkowych. System ustawiał automatycznie datę operacji tożsamą z datą księgowania dowodu, data operacji wskazywana przez system nie była zmieniana ręcznie przez pracowników GIOŚ. Zatwierdzenie daty ustawionej automatycznie przez system spowodowało, że wykazane w księgach rachunkowych daty operacji gospodarczych były późniejsze niż data wystawienia dowodów, a system nie sygnalizował rozbieżności w tym zakresie. Skutkiem tego wykazane w księgach rachunkowych daty operacji gospodarczych były niezgodne z datami operacji wynikającymi z dowodów księgowych. W toku przeglądu analitycznego ksiąg rachunkowych wyselekcjonowano 20 241 zapisów księgowych z błędną sekwencją dat. Ponadto w GIOŚ nie podejmowano skutecznych działań w celu zmiany bądź aktualizacji stosowanego w GIOŚ systemu finansowo-księgowego (ERP Egeria).
- Dopiero w styczniu 2022 r. w GIOŚ został wprowadzony i zatwierdzony w księgach rachunkowych 2021 r. bilans otwarcia 2021 r.
- Kierownictwo GIOŚ nie zleciło przeprowadzenia audytu ani kontroli wewnętrznej w obszarze prowadzenia ksiąg rachunkowych GIOŚ, pomimo, że w latach 2019–2020 pracownicy GIOŚ informowali kierownictwo GIOŚ o nieprawidłowym działaniu systemu finansowo-księgowego;
- Ustalony system kontroli zarządczej w obszarze prowadzenia rachunkowości nie zapewniał właściwego prowadzenia ksiąg rachunkowych, W § 4 ust. 9 pkt 5 zasad polityki rachunkowości obowiązującej w GIOŚ określono, że do sprawozdawczości własnej danego okresu sprawozdawczego zaliczane są dowody księgowe, sprawdzone pod względem merytorycznym, rachunkowym i podpisane przez głównego księgowego oraz zatwierdzone do realizacji przez Dyrektora Generalnego do ostatniego dnia miesiąca danego okresu sprawozdawczego oraz ostatniego dnia danego roku obrotowego pomimo, że sprawozdania miesięczne m.in. Rb-23, Rb-27, Rb-28 sporządzane są do 10 dnia następującego po okresie sprawozdawczym. Ponadto w instrukcji sporządzania, obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych nie określono jednoznacznie w liczbach dni terminów na – przekazywanie dokumentów księgowych pomiędzy komórkami organizacyjnymi GIOŚ, w tym nie określono terminów na przekazywanie dowodów księgowych przez laboratoria badawcze. W porozumieniach z wioś również nie uzgodniono terminów na przekazywanie not obciążeniowych za koszty utrzymania wspólnych siedzib. Badanie dowodów księgowych wykazało, że 90 dowodów (na kwotę 346,3 tys. zł) wpłynęło do GIOŚ po upływie od 10 do 519 dni od daty wytworzenia dowodu księgowego.
- Ustalone w GIOŚ procedury kontroli zarządczej w obszarze prowadzenia rachunkowości były niekompletne lub nieaktualne, tj.: nie została opracowana instrukcja inwentaryzacyjna, tj. dokument określający formy, terminy, częstotliwość, zasady organizacji inwentaryzacji, obowiązki osób odpowiedzialnych za przeprowadzenie inwentaryzacji oraz rozliczenie i dokumentowanie wyników w sposób zapewniający właściwy jej przebieg oraz ujęcie w księgach rachunkowych. Brak takiej instrukcji miał wpływ na zaniechanie przeprowadzenia inwentaryzacji

⁵⁴ Przeprowadzonego w Głównym Inspektoracie Ochrony Środowiska przy użyciu narzędzia informatycznego Pomocnik Kontrolera wersja 5.7.

⁵⁵ MUS – *Monetary Unit Sampling*, tj. metoda statystyczna uwzględniająca prawdopodobieństwo wyboru dowodu proporcjonalnie do wartości transakcji, udokumentowanej tym dowodem.

m.in. należności przed sporządzeniem rocznego sprawozdania Rb-27; nie ustalono procedur, w tym mechanizmów kontroli zapewniających skuteczne dochodzenie należności Skarbu Państwa, m.in. poprzez określenie zakresu odpowiedzialności komórek organizacyjnych za prowadzenie poszczególnych etapów windykacji i egzekucji należności; nie zaktualizowano Instrukcji sporządzania, obiegu i kontroli dokumentów w GIOŚ, która nie została dostosowana do zmian organizacyjnych, wprowadzonych od 1 stycznia 2019 r. w związku ze zmianą ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska. Nie dokonano zmiany decyzji nr 118 z dnia 2 grudnia 2019 r. w sprawie kontroli zarządczej w Głównym Inspektoracie Ochrony Środowiska wydanej m.in. na podstawie szczegółowych wytycznych w zakresie kontroli zarządczej dla działów administracji rządowej środowisko z dnia 9 stycznia 2019 r.⁵⁶, które utraciły moc z dniem 24 lutego 2021 r.

⁵⁶ Dz. Urz. MŚ poz. 1.

5. INFORMACJE DODATKOWE

Kontrole wykonania budżetu państwa w 2021 r. w części 41 – *Środowisko* oraz w części 51 – *Klimat* Departament Środowiska NIK rozpoczął 11 stycznia 2022 r., a zakończył czynności kontrolne 14 kwietnia 2022 r. (data podpisania ostatniego wystąpienia).

Po zakończeniu kontroli do Ministra Klimatu i Środowiska skierowano wystąpienie pokontrolne, w którym NIK wniosła o:

- 1) Podjęcie działań w celu zapewnienia udzielania zamówień publicznych zgodnie z prawem zamówień publicznych oraz wewnętrznymi procedurami udzielania zamówień publicznych, obowiązującymi w Ministerstwie Klimatu i Środowiska.
- 2) Opracowanie i wdrożenie systemu sporządzania sprawozdań kwartalnych Rb-N i Rb-Z zapewniającego rzetelność realizacji obowiązków sprawozdawczych.
- 3) Sporządzenie korekty sprawozdania Rb-N za IV kwartał 2021 r. przez dysponenta III stopnia środków budżetowych części 41 – *Środowisko*.
- 4) Występowanie do Ministra Finansów o dodatkowe środki po rzetelnym zweryfikowaniu możliwości ich wykorzystania w danym roku budżetowym.
- 5) Uzgadnianie list zadań do dofinansowania poprzez poz.59 rezerw celowych w zakresie dotyczącym wyłącznie jednostek podległych dysponentowi danej części.

Minister Klimatu i Środowiska pismem z dnia 4 maja 2022 r. zgłosił zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego.

Uchwałą Nr 29/2022 Kolegium Najwyższej Izby Kontroli z dnia 25 maja 2022 r. spośród ośmiu zgłoszonych zastrzeżeń dwa zostały uwzględnione w całości, a pozostałe oddalono.

Po zakończeniu kontroli do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska skierowano wystąpienie pokontrolne, w którym NIK wniosła o:

- 1) Występowanie o dodatkowe środki do dysponenta części po rzetelnym zweryfikowaniu możliwości ich wykorzystania w danym roku budżetowym.
- 2) Wykorzystywanie środków rezerw celowych na finansowanie zakupów niezbędnych do realizacji zadań w zakresie dotyczącym GIOŚ.
- 3) Podjęcie działań w celu wdrożenia harmonogramu rzeczowo-finansowego zadania „Realizacja Ogólnopolskiego Programu Państwowego Monitoringu Środowiska”.
- 4) Podjęcie działań w celu zapewnienia rozliczania zaliczek, otrzymanych w ramach zawartej z NFOŚiGW umowy na „Realizację Ogólnopolskiego Programu Państwowego Monitoringu Środowiska”, w terminach określonych w umowie.
- 5) Podjęcie działań w celu zapewnienia składania we wnioskach sprawozdawczych dotyczących realizowanych w ramach POiŚ projektów oświadczeń zgodnych ze stanem faktycznym.
- 6) Przeprowadzenie inwentaryzacji należności i podjęcie decyzji o umorzeniu nieściągalnych należności, a następnie odpowiednie skorygowanie zapisów w ewidencji księgowej.
- 7) Opracowanie kompletnych, aktualnych procedur kontroli zarządczej, szczególnie dla obszaru rachunkowości.
- 8) Określenie granicznego terminu, do którego dowody księgowe wpływające do GIOŚ, będą ujmowane w księgach rachunkowych okresu zgodnego z datą wystąpienia operacji gospodarczej.
- 9) Podjęcie działań zmierzających do aktualizacji lub zmiany systemu finansowo-księgowego.
- 10) Ustalenie w ramach procedur kontroli zarządczej mechanizmów kontroli zapewniających:
 - a) rzetelność i terminowość prowadzonych postępowań związanych z dochodzeniem należności Skarbu Państwa,

- b) sporządzanie sprawozdań prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym,
- c) wprowadzanie zapisów księgowych zawierających datę operacji zgodną z datą wynikającą z dowodu księgowego;
- d) prawidłowe ujmowanie w księgach rachunkowych zwrotów wydatków z lat ubiegłych,
- e) udzielanie zamówień publicznych zgodnie z prawem zamówień publicznych.

Główny Inspektor Ochrony Środowiska pismem z dnia 20 kwietnia 2022 r. zgłosił zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego.

Uchwałą Nr 22/2022 Kolegium Najwyższej Izby Kontroli z dnia 18 maja 2022 r. spośród 11 zgłoszonych zastrzeżeń 1 zostało uwzględnione w części, a 10 oddalono.

6. ZAŁĄCZNIKI

6.1. DOCHODY I WYDATKI JEDNOSTEK FUNKCJONUJĄCYCH W RAMACH CZĘŚCI 41 – ŚRODOWISKA

Lp.	Nazwa jednostki podległej	Wykonanie 2021				Udział w wydatkach części ogółem
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Dochody	Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich ¹⁾	w tym, wydatki na wynagrodzenia wg Rb-70	
						tys. zł
1.	Dysponent Główny	-	13 694,3	99 077,4	-	19,2
2.	Centrala Ministerstwa Klimatu i Środowiska	278,00	154 631,4	53 430,1	32 837,5	10,3
3.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	1 197,64	1 147,2	283 267,5	100 553,9	54,8
4.	Biuro Nasiennictwa Leśnego	8,48	4,7	1 820,4	752,8	0,4
5.	Technikum Leśne w Białowieży	64,95	0,0	8 494,9	4 310,9	1,6
6.	Zespół Szkół Leśnych w Biłgoraju	62,72	18,5	7 767,7	4 317,4	1,5
7.	Zespół Szkół Leśnych i Ekologicznych w Brynku	55,56	0,4	6 432,2	3 529,1	1,2
8.	Zespół Szkół Leśnych w Goraju	49,62	1,2	9 540,8	3 381,2	1,9
9.	Zespół Szkół Leśnych w Lesku	48,89	18,5	5 576,4	3 439,8	1,1
10.	Technikum Leśne w Miliczu	63,72	33,2	7 060,6	4 393,5	1,4
11.	Zespół Szkół Leśnych w Rogozińcu	39,64	4,1	5 079,4	2 743,9	1,0
12.	Technikum Leśne w Staroście	53,25	0,0	6 937,0	3 624,1	1,3
13.	Technikum Leśne w Tucholi	82,23	20,6	8 472,1	5 410,7	1,6
14.	Technikum Leśne w Warcinie	60,43	33,3	7 779,8	4 131,4	1,5
15.	Zespół Szkół Leśnych w Zagnańsku	51,86	2,0	6 381,1	3 447,8	1,2

Opracowanie własne na podstawie wyników kontroli NIK

1) Łącznie z wydatkami, które nie wygasły z upływem 2021 r.

6.2. DOCHODY I WYDATKI JEDNOSTEK FUNKCJONUJĄCYCH W RAMACH CZĘŚCI 51 – KLIMAT

Lp.	Nazwa jednostki podległej	Wykonanie 2021				Udział w wydatkach części ogółem
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Dochody	Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich ¹⁾	w tym, wydatki na wynagrodzenia wg Rb-70	
1.	Dysponent Główny	-	165 520,6	2 757 537,4 ²⁾	-	87,6
2.	Centrala Ministerstwa Klimatu i Środowiska	355,00	24 470 278,3	118 380,9	46 744,4	3,8
3.	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska	1 169,16	363,2 ³⁾	270 255,5	96 512,2	8,6

Opracowanie własne na podstawie wyników kontroli NIK

- 1) Łącznie z wydatkami, które nie wygasły z upływem 2021 r.
- 2) Z uwzględnieniem danych zawartych w korekcie rocznego sprawozdania Rb-28UE z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej Dysponenta Głównego za 2021 r., z 25 marca 2022 r. Korekta dot. PO IiŚ 2014–2020; klasyfikacja budżetowa: 900.90011.6207. Po dokonaniu korekty zwrotu z 29 grudnia 2021 r. (dot. 2021 r.) w dniu 3 marca 2022 r. wartość zwrotów dot. 2021 r. w ramach należności głównej (kol. 9) zwiększyła się o kwotę 5,81 zł, natomiast wykonanie (kol. 10) i zaangażowanie (kol. 7) zmniejszyły się o kwotę 5,81 zł.
- 3) Według danych zawartych w korekcie rocznego sprawozdania Rb-27 z wykonania dochodów budżetowych Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (dysponent III stopnia) za 2021 r. Korekta dotyczyła pomniejszania należności o odpisy aktualizujące należności w poszczególnych paragrafach oraz uwzględnienia: błędnie zakwalifikowanej wpłaty oraz salda należności. Zmiany zostały zawarte w korekcie sprawozdania łącznego Rb-27 sporządzonego przez dysponenta części budżetowej w dniu 12 kwietnia 2021 r., tj. po zakończeniu czynności kontrolnych prowadzonych w MKiŚ.

6.3. WYKAZ OCEN KONTROLOWANYCH JEDNOSTEK

Lp.	Nazwa jednostki kontrolowanej	Imię i nazwisko kierownika jednostki kontrolowanej	Ocena kontrolowanej działalności*	Jednostka organizacyjna NIK przeprowadzająca kontrolę
1.	Ministerstwo Klimatu i Środowiska część 41 – <i>Środowisko</i>	Anna Moskwa Minister Klimatu i Środowiska	0	Departament Środowiska
2.	Ministerstwo Klimatu i Środowiska część 51 – <i>Klimat</i>	Anna Moskwa Minister Klimatu i Środowiska	0	Departament Środowiska
3	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie	Michał Mistrzak Główny Inspektor Ochrony Środowiska	N	Departament Środowiska

*Użyty skrót oznacza: P – ocena pozytywna, O – w formie opisowej, N – negatywna

6.4. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ W CZĘŚCI 41 - ŚRODOWISKO

Oceny wykonania budżetu w części 41 – Środowisko dokonano stosując kryteria⁵⁷ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2021 roku⁵⁸.

Dochody (D) ⁵⁹ :	169 609,4 tys. zł
Wydatki (W) ⁶⁰ :	517 117,4 tys. zł
Łączna kwota (G = D + W):	686 726,8 tys. zł
Waga dochodów w łącznej kwocie:	(Wd = D : G) nie były badane.
Waga wydatków w łącznej kwocie:	(Ww = W : G) 0,75
Nieprawidłowości w dochodach:	dochody nie były badane
Ocena cząstkowa dochodów (Od):	dochody nie były badane
Ocena cząstkowa wydatków:	5

Ocena cząstkowa wydatków została obniżona o 1 punkt ze względu na niżej wymienione nieprawidłowości:

1. W wyniku badania siedmiu losowo wybranych umów o dzieło na kwotę wynagrodzenia ogółem 23,4 tys. zł stwierdzono, że dyrektor DGK działając na podstawie pełnomocnictwa Dyrektora Generalnego MKiŚ zawarła umowy o dzieło, których przedmiotem było zobowiązanie wykonawcy do wykonania opinii zwanych dalej „koreferatem” dotyczących opracowań pt. Wniosek o dofinansowanie przedsięwzięć. Treść objętych badaniem ww. umów o dzieło nie odzwierciedlała faktycznego przebiegu opiniowania wniosków o dofinansowanie przedsięwzięcia. Sposób opracowywania opinii (koreferatów) wniosków o dofinansowanie przedsięwzięć geotermalnych nie był transparentny co do treści zawartych umów o dzieło.
2. Udostępnienie na stronie internetowej prowadzonego postępowania informacji o kwocie przeznaczonej na sfinansowanie zamówienia w terminie niezgodnym z prawem zamówień publicznych.
3. Dyrektor Departamentu Ochrony Przyrody MKiŚ zatwierdził w dniu 27 października 2021 r. protokół dot. postępowania o udzielenie zamówienia publicznego pn. *Wynajem powierzchni, opracowanie projektów, wykonanie trzech murali, tematycznie związanych z historią i działalnością parków narodowych w Polsce oraz realizowaną przez nie misją ochrony przyrody oraz usługę nadzoru czystości i stanu technicznego Murali oraz utrzymanie Murali w czystości i dobrym stanie*, w którym brakowało podpisu jednej osoby wykonującej czynności związane z przeprowadzeniem postępowania, stwierdzającego zakończenia prac związanych z przeprowadzeniem ww. postępowania.
4. Ówczesna Dyrektor Departamentu Edukacji i Komunikacji, niezgodnie z przepisami obowiązujących w tym czasie *Procedur udzielania zamówień publicznych w Ministerstwie Klimatu i Środowiska*, udzieliła zamówienia publicznego pn. *Prowadzenie sekretariatów konkursów organizowanych przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska*, bez uprzedniego przeprowadzenia czynności szacowania wartości zamówienia.
5. Minister Klimatu i Środowiska we wrześniu 2021 r. wystąpił w ramach prac nad nowelizacją ustawy budżetowej na 2021 r. o zwiększenie limitu wydatków w części 41 – Środowisko m.in. na wydatki inwestycyjne i zakupy inwestycyjne, pomimo że w lipcu 2021 r. zdecydowana większość (ponad 86%) tych wydatków była zgłoszona do budżetu na 2022 r. Uzyskanych w wyniku nowelizacji ustawy budżetowej środków na wydatki majątkowe w kwocie 4666,0 tys. zł nie wykorzystano i ostatecznie zgłoszono do wykazu wydatków niewygasających z upływem 2021 r.

⁵⁷ <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/standardy-kontroli-nik/>

⁵⁸ Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/analiza-budzetu-panstwa/>.

⁵⁹ W częściach budżetu państwa, w których zgodnie z założeniami do kontroli wykonania budżetu państwa nie są badane dochody lub windykacja należności (analiza porównawcza) nie dokonuje się oceny cząstkowej dla dochodów i przy ustalaniu wartości G nie uwzględnia się kwoty dochodów.

⁶⁰ Łącznie z wydatkami budżetu środków europejskich. Wydatki budżetu państwa prezentujemy łącznie z wydatkami, które nie wygasły z upływem roku.

6.5. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ W CZĘŚCI 51 – KLIMAT

Oceny wykonania budżetu w części 51 – *Klimat* dokonano stosując kryteria⁶² oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2021 roku⁶³.

Dochody (D) ⁶⁴ :	24 636 162,1 tys. zł
Wydatki (W) ⁶⁵ :	3 146 173,8 tys. zł
Łączna kwota (G = D + W):	27 782 335,9 tys. zł
Waga dochodów w łącznej kwocie:	(Wd = D : G) nie były badane
Waga wydatków w łącznej kwocie :	(Ww = W : G) 0,11
Nieprawidłowości w dochodach:	nie były badane
Ocena cząstkowa dochodów (Od):	nie były badane
Nieprawidłowości w wydatkach (Ow):	

1. Stwierdzono, że na skutek zaakceptowania przez Sekretarza Stanu MKiŚ dofinansowania ze środków PGW WP (poprzez poz. 59 rezerw celowych) zadania obejmującego realizację zakupów dla wioś, wydatki w kwocie 7599,2 tys. zł zostały dokonane przez GIOŚ z naruszeniem prawa. Stanowiło to naruszenie art. 44 ust. 2 ufp i było niezgodne z zasadą przejrzystości finansów publicznych.
2. W MKiŚ po przeprowadzeniu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (prowadzonego na podstawie nupzp z uwagi na wartość zamówienia) *Realizacja ogólnopolskiej kampanii informacyjno-edukacyjnej pn. „Nasz Klimat”*, zawarto umowę na wykonanie ww. zamówienia zawierającą istotną zmianę w stosunku do projektowanych postanowień umownych, stanowiących załącznik nr 1 do SWZ wprowadzoną do projektu umowy, już po dokonaniu wyboru oferty najkorzystniejszej i rozstrzygnięciu postępowania, a przed podpisaniem umowy. Umowę z wykonawcą zawarto na dłuższy termin realizacji I części zamówienia niż wynikało to z dokumentacji zamówienia. Do czasu zakończenia kontroli w MKiŚ rozliczono I część Przedmiotu Umowy, w ramach której wydatkowano, z naruszeniem art. 16 i art. 455 ust. 1 nupzp, kwotę 782 280,00 zł. Pozostała część wartości zamówienia nie została w momencie ujawnienia nieprawidłowości przez NIK, wydatkowana.

Ponadto stwierdzono także następujące nieprawidłowości:

1. W MKiŚ rozpoczęto proces przeniesienia środków finansowych z poz. 59 rezerw celowych do części 51 na realizację zadania pn. *Sprawozdanie z monitoringu 'Polityki ekologicznej państwa 2030 – strategii rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej' za 2020 r.*, poprzez podpisanie wniosku o wydanie decyzji budżetowej na rok 2021, po upływie 28 dni od daty zawarcia umowy z NFOŚiGW⁶⁶. Natomiast po wydaniu decyzji⁶⁷ przez Ministra Finansów w dniu 10 września 2021 r. zwiększającej budżet części 51 o kwotę 190,0 tys. zł z przeznaczeniem na sfinansowanie ww. zadania, dopiero po upływie 34 dni, tj. 19 października 2021 r., przekazano Dyrektorowi Biura Dyrektora Generalnego dokumenty wymagane do przygotowania procedury mającej na celu uruchomienie zamówienia publicznego. Dyrektor Biura Dyrektora Generalnego pismem z 19 października 2021 r. wydała, biorąc pod uwagę czas niezbędny na przygotowanie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, negatywną opinię odnośnie do możliwości realizacji przedmiotowego zadania w terminie wynikającym z zawartej umowy z NFOŚiGW, tj. do 30 listopada 2021 r. Wobec powyższego MKiŚ wystąpiło z wnioskiem do Ministra Finansów o dokonanie korekty ww. decyzji polegającej na zmniejszeniu budżetu części 51 o kwotę 190,0 tys. zł, tj. zwrot wcześniej uruchomionych środków. Wyżej wymieniony wniosek został podpisany przez Podsekretarza Stanu MKiŚ 12 listopada 2021 r., tj. po 29 dniach od dnia wydania negatywnej opinii przez Dyrektora Biura Dyrektora Generalnego.

Termin rozpoczęcia procedowania pozyskania środków na realizację przedmiotowego zadania w 2021 r. praktycznie uniemożliwiał realizację omawianego zadania w terminie określonym

⁶² <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/standardy-kontroli-nik/>

⁶³ Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/analiza-budzetu-panstwa/>.

⁶⁴ W częściach budżetu państwa, w których zgodnie z założeniami do kontroli wykonania budżetu państwa nie są badane dochody lub windykacja należności (analiza porównawcza) nie dokonuje się oceny cząstkowej dla dochodów i przy ustalaniu wartości G nie uwzględnia się kwoty dochodów.

⁶⁵ Łącznie z wydatkami budżetu środków europejskich. Wydatki budżetu państwa prezentujemy łącznie z wydatkami, które nie wygasły z upływem roku.

⁶⁶ Umowa Nr 601/2021/Wn50/NE-PO/D została zawarta w dniu 28 czerwca 2021 r.

⁶⁷ Nr MF/FG2.4143.3.188.2021.MF.3073.

w PEP2030, tj. do końca kwietnia 2021 r., bowiem Szczegółowy opis przedsięwzięcia został sporządzony na dzień przez datą określoną w PEP2030. Ponadto, kolejne czynności w celu sporządzenie sprawozdania podejmowane były w Departamencie Strategii i Planowania Transformacji Klimatycznej z nieuzasadnionym opóźnieniem.

2. W toku realizacji jednego zamówienia publicznego⁶⁸ Główny Inspektor naruszył art. 16 nupzp ponieważ, jako zamawiający, udzielił zamówienia publicznego zmieniając wielkość i wartość zamówienia już po wyborze oferty i rozstrzygnięciu postępowania. Ponadto nie dotrzymał 30-dniowego terminu publikacji ogłoszenia o wykonaniu umowy w Biuletynie Zamówień Publicznych (art. 448 nupzp). Ogłoszenie o wykonaniu umowy zostało zamieszczone cztery dni po terminie wskazanym w nupzp.

Łączna ocena wydatków ŁO⁶⁹: 3

Opinia o sprawozdaniach: pozytywna z wyjątkiem sprawozdań budżetowych Rb-27 i Rb-28. Łączne sprawozdania budżetowe, a także sprawozdania w zakresie operacji finansowych zostały sporządzone na podstawie sprawozdań jednostkowych. Sprawozdania jednej z jednostek podległych, tj. GIOŚ zostały sporządzone na podstawie ksiąg rachunkowych prowadzonych niezgodnie z art. 24 ust. 2-3 oraz 5 ustawy o rachunkowości. Ponadto sprawozdania Rb-27 i Rb-28 sporządzone w GIOŚ zawierały błędy merytoryczne, m.in.:

1. Na skutek utrzymywania w księgach rachunkowych na koncie 221 Należności z tytułu dochodów budżetowych, kwoty 664,6 tys. zł wynikającej z kary umownej, stanowiącej roszczenie sporne, w sprawozdaniu Rb-27 niezgodnie z instrukcją sporządzania sprawozdań budżetowych⁷⁰ wykazano nieprawidłowe dane.
2. Ujęciu w sprawozdaniu rocznym Rb-27 za 2021 r. należności pomniejszonych o wartość odpisów aktualizujących należności.
3. Sprawozdanie Rb-27 nie odzwierciedlało stanu faktycznego należności pozostałych do zapłaty w tym zaległości netto, ponieważ ujęto w nim należności w kwocie 57,6 tys. zł, co do których na skutek opieszalnych działań komórek organizacyjnych GIOŚ Główny Inspektor nie podjął decyzji dotyczących umorzenia nieściągalnych należności przejętych z wioś.

Ocena ogólna: w formie opisowej

⁶⁸ Zamówienie na „Zakup i dostawę 31 samochodów osobowo-terenowych z napędem na cztery koła i dodatkowym wyposażeniem specjalistycznym” na kwotę 7591,8 tys. zł wg podpisanej umowy.

⁶⁹ $\text{ŁO} = \text{Op} \times \text{Wp} + \text{Ok} \times \text{Wk}$

⁷⁰ Załącznik Nr 34 Instrukcja sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetu państwa do rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

6.6. DOCHODY BUDŻETOWE W CZĘŚCI 41 – ŚRODOWISKO

Lp.	Wyszczególnienie	2020	2021		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Wykonanie		
		tys. zł				
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem, w tym:		2 498 679,5	166 603,0	169 609,4	6,8	101,8
1.	Dział 020 - Leśnictwo	2 779,6	3 169,0	13 694,2	492,7	432,1
1.1	Rozdział 02003 - Biuro Nasiennictwa Leśnego	12,4	0,0	4,7	38,0	-
1.1.1	§ 0940 - Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	12,4	0,0	4,7	38,0	-
1.2	Rozdział 02095 - Pozostała działalność	2 767,2	3 169,0	13 689,5	494,7	432,0
1.2.1	§ 0870 - Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	2 753,4	3 169,0	13 689,4	497,2	432,0
2.	Dział 710 - Działalność usługowa	157 693,0	162 857,0	154 568,5	98,0	94,9
2.1	Rozdział 71095 - Pozostała działalność	157 693,0	162 857,0	154 568,5	98,0	94,9
2.1.1	§ 0590 - Wpływy z opłat za koncesje i licencje	130 350,1	135 737,0	139 657,1	107,1	102,9
2.1.2	§ 0610 - Wpływy z opłat egzaminacyjnych oraz opłat za wydawanie świadectw (...)	2,2	63,0	39,2	1783,8	62,3
2.1.3	§ 0750 - Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa	27 263,0	27 000,0	14 712,3	54,0	54,5
2.1.4	§ 0920 - Wpływy z pozostałych odsetek	22,1	50,0	26,1	118,1	52,2
2.1.5	§ 0940 - Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	0,0	0,0	64,1	-	-
3.	Dział 750 - Administracja publiczna	232,7	4,0	63,8	27,4	1593,8
3.1	Rozdział 75001 - Urzędy centralnych i naczelných organów administracji rządowej	232,7	4,0	63,8	27,4	1593,8
3.1.1	§ 0940 - Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	133,1	2,0	25,8	19,4	1288,9
3.1.2	§ 0950 - Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów	5,3	0,0	36,3	684,2	-
4.	Dział 801 - Oświata i wychowanie	111,9	98,0	103,2	92,2	105,3
4.1	Rozdział 80115 - Technika	111,0	98,0	102,8	92,6	104,9
4.1.1	§ 0750 - Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa	87,8	95,0	90,2	102,8	95,0
4.1.2	§ 0830 - Wpływy z usług	2,0	2,0	4,8	237,5	237,5
4.1.3	§ 0970 - Wpływy z różnych dochodów	3,0	0,0	3,0	100,6	-
4.2	Rozdział 80148 - Szkoły zawodowe	0,0	0,0	0,4	-	-
4.2.1	§ 0870 - Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	0,0	0,0	0,4	-	-

Lp.	Wyszczególnienie	2020	2021		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Wykonanie		
		tys. zł				
1	2	3	4	5	6	7
4.3	Rozdział 80195 - Pozostała działalność	0,9	0,0	0,0	0,0	-
4.3.1	§ 0940 - Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	0,9	0,0	0,0	0,0	-
5.	Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	24,9	31,0	28,6	114,7	92,1
5.1	Rozdział 85410 - Internaty i bursy szkolne	24,9	31,0	28,6	114,7	92,1
5.1.1	§ 0750 - Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa	21,8	23,0	25,1	115,2	109,2
5.1.2	§ 0830 - Wpływy z usług	2,0	8,0	2,9	146,3	36,6
6.	Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2 337 812,6	384,0	1 147,2	0,0	298,8
6.1	Rozdział 90011 - Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	13 791,6	0,0	0,0	0,0	-
6.1.1	§ 0909 - Wpływy z odsetek od dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem - współfinansowanie projektów z udziałem środków UE	141,3	0,0	0,0	0,0	-
6.1.2	§ 0929 - Wpływy z pozostałych odsetek - współfinansowanie projektów z udziałem środków UE	53,0	0,0	0,0	0,0	-
6.1.3	§ 8510 - Wpływy z różnych rozliczeń	13 597,3	0,0	0,0	0,0	-
6.2	Rozdział 90014 - Inspekcja Ochrony Środowiska	81,9	0,0	0,0	0,0	-
6.2.1	§ 0630 - Wpływy z tytułu opłat i kosztów sądowych (...)	9,1	0,0	0,0	0,0	-
6.2.2	§ 0940 - Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	40,4	0,0	0,0	0,0	-
6.2.3	§ 0950 - Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów	19,7	0,0	0,0	0,0	-
6.2.4	§ 0970 - Wpływy z różnych dochodów	12,7	0,0	0,0	0,0	-
6.3	Rozdział 90022 - Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	56,1	15,0	39,5	70,4	263,4
6.3.1	§ 0870 - Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	0,0	0,0	15,9	-	-
6.3.2	§ 0940 - Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	8,7	7,0	9,7	111,4	138,4
6.3.3	§ 0950 - Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów	32,7	0,0	5,8	17,7	-
6.4	Rozdział 90023 - Regionalne dyrekcje ochrony środowiska	648,6	369,0	1 107,7	170,8	300,2

Lp.	Wyszczególnienie	2020	2021		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Wykonanie		
		tys. zł				
1	2	3	4	5	6	7
6.4.1	§ 0630 - Wpływy z tytułu opłat i kosztów sądowych (...)	8,7	0,0	-2,1	-24,5	-
6.4.2	§ 0750 - Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa	302,0	345,0	574,9	190,4	166,6
6.4.3	§ 0870 - Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	26,6	0,0	22,4	84,3	-
6.4.4	§ 0940 - Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	50,3	4,0	329,7	655,4	8241,8
6.4.5	§ 0950 - Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów	78,3	0,0	124,4	158,9	-
6.4.6	§ 0959 - Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów - współfinansowanie projektów z udziałem środków UE	119,5	0,0	37,2	31,2	-
6.4.7	§ 0970 - Wpływy z różnych dochodów	54,5	20,0	18,6	34,1	92,9
6.5	Rozdział 90026 - Pozostała działalność związana z gospodarką odpadami	7 309,1	0,0	0,0	0,0	-
6.5.1	§ 0240 - Wpływy z opłat recyklingowych	7 076,9	0,0	0,0	0,0	-
6.5.2	§ 0620 - Wpływy z opłat za zezwolenia, akredytację oraz opłaty ewidencyjne (...)	187,7	0,0	0,0	0,0	-
6.5.3	§ 0920 - Wpływy z pozostałych odsetek	44,5	0,0	0,0	0,0	-
6.6	Rozdział 90095 - Pozostała działalność	2 315 925,3	0,0	0,0	0,0	-
6.6.1	§ 0520 - Wpływy z handlu uprawnieniami do emisji	2 315 925,3	0,0	0,0	0,0	-
7.	Dział 925 - Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	24,8	60,0	4,1	16,4	6,8
7.1	Rozdział 92501 - Parki narodowe	24,8	60,0	4,1	16,4	6,8
7.1.1	§ 0920 - Wpływy z pozostałych odsetek	22,9	60,0	2,9	12,5	4,8
7.1.2	§ 2950 - Wpływy ze zwrotów niewykorzystanych dotacji oraz płatności	0,0	0,0	1,0	-	-

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2021 z dnia 20 stycznia 2021 r. (Dz. U. poz. 190, ze zm.).

6.7. DOCHODY BUDŻETOWE W CZĘŚCI 51 – KLIMAT

Lp.	Wyszczególnienie	2020	2021		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Wykonanie		
		tys. zł			%	
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem, w tym:		10 162 612,2	24 335 861,0	24 636 162,1	242,2	101,2
1.	Dział 020 - Leśnictwo	7,2	0,0	6,3	87,5	-
1.1.	Rozdział 02095 - Pozostała działalność	7,2	0,0	6,3	87,5	-
1.1.1.	§ 0909 - Wpływy z odsetek od dotacji oraz płatności: wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	2,5	0,0	5,5	220,0	-
1.1.2.	§ 0928 - Wpływy z pozostałych odsetek	0,0	0,0	0,3	-	-
1.1.3.	§ 0929 - Wpływy z pozostałych odsetek	4,7	0,0	0,5	10,6	-
2.	Dział 750 - Administracja publiczna	347,1	344,0	519,4	149,6	151,0
2.1.	Rozdział 75001 - Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	347,1	344,0	519,4	149,6	151,0
2.1.1.	§ 0750 - Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	321,3	313,0	403,6	125,6	128,9
2.1.2.	§ 0940 - Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	4,7	28,0	76,5	1 627,7	273,2
2.1.3.	§ 0950 - Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów	1,9	0,0	34,3	1 805,3	-
3.	Dział 801 - Oświata i wychowanie	4,2	0,0	21,1	502,4	-
3.1.	Rozdział 80195 - Pozostała działalność	4,2	0,0	21,1	502,4	-
3.1.1.	§ 0950 - Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów	4,2	0,0	21,1	502,4	-
4.	Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	10 162 253,7	24 335 517,0	24 635 615,3	242,4	101,2
4.1.	Rozdział 90011 - Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	125 769,2	193 368,0	165 514,3	131,6	85,6

Lp.	Wyszczególnienie	2020	2021		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Wykonanie		
		tys. zł			%	
1	2	3	4	5	6	7
4.1.1.	§ 0909 - Wpływy z odsetek od dotacji oraz płatności: wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	531,7	0,0	762,8	143,5	-
4.1.2.	§ 0919 - Wpływy z odsetek od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat	0,0	0,0	24,1	-	-
4.1.3.	§ 0929 - Wpływy z pozostałych odsetek	149,9	0,0	18,8	12,5	-
4.1.4.	§ 2956 - Wpływy ze zwrotów niewykorzystanych dotacji oraz płatności	0,0	0,0	26,1	-	-
4.1.5.	§ 8510 - Wpływy z różnych rozliczeń	125 087,6	193 368,0	164 682,5	131,7	85,2
4.2.	Rozdział 90014 - Inspekcja Ochrony Środowiska	189,7	292,0	363,2	191,5	124,4
4.2.1	§ 0940 - Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	9,3	40,0	106,5	1 145,2	266,3
4.2.2.	§ 0950 - Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów	65,5	150,0	147,0	224,4	98,0
4.2.3.	§ 0970 - Wpływy z różnych dochodów	101,2	80,0	70,6	69,8	88,3
4.3.	Rozdział 90026 - Pozostałe działania związane z gospodarką odpadami	224 135,2	141 987,0	182 503,6	81,4	128,5
4.3.1.	§ 0240 - Wpływy z opłaty recyklingowej	214 785,4	133 967,0	172 507,6	80,3	128,8
4.3.2.	§ 0620 - Wpływy z opłat za zezwolenia, akredytacje oraz opłaty ewidencyjne, w tym opłaty za częstotliwości	9 056,1	8 020,0	9 892,5	109,2	123,3
4.3.3.	§ 0920 - Wpływy z pozostałych odsetek	293,7	0,0	103,5	35,2	-
4.4.	Rozdział 90095 - Pozostała działalność	9 812 159,6	23 999 870,0	24 287 234,2	247,5	101,2
4.4.1.	§ 0520 - Wpływy z handlu uprawnieniami do emisji	9 812 159,3	23 999 870,0	24 287 233,5	247,5	101,2

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2021 z dnia 20 stycznia 2021 r. (Dz. U. poz. 190, ze zm.).

6.8. ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W CZĘŚCI 41 – ŚRODOWISKO

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2020			Wykonanie 2021			8:5
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ²⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ¹⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ²⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ¹⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem wg statusu zatrudnienia²⁾, z tego:	3 241	166 561,5	4 282,7	2 116	176 874,0	6 965,7	162,6%
	01 - osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń	444	24 182,6	4 538,8	408	28 495,1	5 820,1	128,2%
	02 - osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe	5	800,3	13 337,6	4	885,6	18 449,9	138,3%
	03 - członkowie korpusu służby cywilnej	2 419	114 914,5	3 958,8	1 328	118 809,9	7 455,4	188,3%
	10 - żołnierze i funkcjonariusze	1	127,7	10 639,4	0	5,1	-	-
	14 - nauczyciele zatrudnieni w szkołach i placówkach prowadzonych przez organy administracji rządowej	372	26 536,4	5 944,5	376	28 678,3	6 356,0	106,9%
1.	dział 020 - Leśnictwo	10	680,2	5 668,8	8	752,7	7 841,1	138,3%
1.1.	rozdział 02003 - Biuro Nasiennictwa Leśnego	10	680,2	5 668,8	8	752,7	7 841,1	138,3%
1.1.1	01	2	159,4	6 643,2	1	115,5	9 632,1	145,0%
1.1.2	03	8	520,8	5 425,2	7	637,2	7 585,3	139,8%
2.	dział 750 - Administracja publiczna	219	28 351,6	10 788,3	278	32 837,5	9 843,4	91,2%
2.1.	rozdział 75001 - Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	219	28 351,6	10 788,3	278	32 837,5	9 843,4	91,2%
2.1.1	01	45	3 883,5	7 191,7	65	5 862,4	7 515,9	104,5%
2.1.2	02	2	408,2	17 006,3	2	417,1	17 380,0	102,2%
2.1.3	03	172	23 967,1	11 612,0	211	26 552,9	10 486,9	90,3%
2.1.4	10	-	92,8	-	-	5,1	-	0,0%
3.	dział 801 - Oświata i wychowanie	440	27 619,2	5 230,9	436	29 962,2	5 726,7	109,5%
3.1.	rozdział 80115 - Technika	355	23 814,7	5 590,3	354	25 746,9	6 060,9	108,4%
3.1.1	01	113	5 960,2	4 395,4	109	6 710,2	5 130,1	116,7%
3.1.2	14	242	17 854,5	6 148,2	245	19 036,7	6 475,1	105,3%
3.2.	rozdział 80117 - Branżowe szkoły I i II stopnia	7	398,0	4 738,7	6	419,5	5 826,5	123,0%
3.2.1	01	2	83,5	3 480,5	2	92,5	3 855,6	110,8%

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2020			Wykonanie 2021			8:5
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ²⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ¹⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ²⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ¹⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
3.2.2	14	5	314,5	5 242,0	4	327,0	6 811,9	129,9%
3.3.	rozdział 80148 - Stołówki szkolne i przedszkolne	78	3 406,5	3 639,4	76	3 795,8	4 162,1	114,4%
3.3.1	01	78	3 406,5	3 639,4	76	3 795,8	4 162,1	114,4%
4.	dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	190	11 427,9	5 012,2	196	12 767,6	5 428,4	108,3%
4.1.	rozdział 85410 - Internaty i bursy szkolne	190	11 427,9	5 012,2	196	12 767,6	5 428,4	108,3%
4.1.1	01	65	3 060,5	3 923,7	69	3 453,0	4 170,2	106,3%
4.1.2	14	125	8 367,4	5 578,2	127	9 314,6	6 112,0	109,6%
5.	dział 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2 382	98 482,6	3 445,4	1 198	100 554,0	6 994,6	203,0%
5.1.	rozdział 90014 - Inspekcja Ochrony Środowiska *)	1 210	11 716,0	3 227,5	x	x	X	-
5.1.1	01	58	498,3	2 863,8	x	x	X	-
5.1.2	02	1	35,1	11 691,0	x	x	X	-
5.1.3	03	1 150	11 147,7	3 231,2	x	x	X	-
5.1.4	10	1	34,9	11 613,7	x	x	X	-
5.2.	rozdział 90022 - Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	149	14 348,8	8 025,1	163	17 112,9	8 748,9	109,0%
5.2.1	01	17	1 211,6	5 939,2	21	1 751,5	6 950,3	117,0%
5.2.2	02	2	357,0	14 876,3	2	468,5	19 519,9	131,2%
5.2.3	03	130	12 780,2	8 192,5	140	14 892,9	8 864,8	108,2%
5.3.	rozdział 90023 - Regionalne dyrekcje ochrony środowiska	1 023	72 417,8	5 899,1	1 035	83 441,1	6 718,3	113,9%
5.3.1	01	64	5 919,1	7 707,2	65	6 714,2	8 607,9	111,7%
5.3.2	03	959	66 498,7	5 778,5	970	76 726,9	6 591,7	114,1%

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach, zweryfikowanego przez NIK.

1) Załącznik nr 34 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej, w sprawozdaniu Rb-70 wykazuje się wysokość wynagrodzeń osobowych, dodatkowe wynagrodzenie roczne, uposażenia żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy oraz dodatkowe uposażenia roczne żołnierzy zawodowych i nagrody roczne funkcjonariuszy (§ 401-405 oraz § 406 dla funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej, a dla żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy tylko w zakresie dotyczącym nagród i zapomóg i § 407 klasyfikacji budżetowej).

2) W przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3) Status zatrudnienia określony został w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

6.9. ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W CZĘŚCI 51 – KLIMAT

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2020 ^{*)}			Wykonanie 2021			8:5
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ²⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ¹⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ²⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ¹⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem wg statusu zatrudnienia²⁾, z tego:	1 471	103 336,7	7 025	1 524,1	143 256,6	7 833	111,5%
	01 - osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń	104	5 819,0	5 595	108	8 035,5	6 209	111,0%
	02 - osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe	6	581,3	9 688	3,1	524,0	14 271	147,3%
	03 - członkowie korpusu służby cywilnej	1 359	96 699,5	7 115	1 412	134 421,5	7 932	111,5%
	10 - żołnierze i funkcjonariusze	2	236,9	11 844	1	275,6	22 967	193,9%
1.	dział 750 <i>Administracja publiczna</i>	359	30 890,1	8 604	355	46 744,3	10 973	127,5%
1.1.	rozdział 75001 <i>Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej</i>	359	30 890,1	8 604	355	46 744,3	10 973	127,5%
1.1.1	01	46	2 537,2	5 516	44	3 879,2	7 347	133,2%
1.1.2	02	5	472,8	9 457	3	512,5	14 237	150,6%
1.1.3	03	307	27 723,3	9 030	307	42 085,7	11 424	126,5%
	10	1	156,8	15 679	1	266,9	22 245	141,9%
2.	dział 900 – <i>Gospodarka komunalna i ochrona środowiska</i>	1 112	72 446,6	6 515	1 169,1	96 512,3	6 880	105,6%
2.1.	rozdział 90014 <i>Inspekcja Ochrony Środowiska</i>	1 112	72 446,6	6 515	1 169,1	96 512,3	6 880	105,6%
2.1.1	01	58	3 281,8	5 658	64	4 156,3	5 425	95,9%
2.1.2	02	1	108,5	10 846	0,1	11,5	11 508	106,1%
2.1.3	03	1 052	68 976,2	6 557	1 105	92 335,8	6 962	106,2%
2.1.4	10	1	80,1	8 009	0	8,7	-	-

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach, zweryfikowanego przez NIK.

¹⁾ Załącznik nr 34 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej, w sprawozdaniu Rb-70 wykazuje się wysokość wynagrodzeń osobowych, dodatkowe wynagrodzenie roczne, uposażenia żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy oraz dodatkowe uposażenia roczne żołnierzy zawodowych i nagrody roczne funkcjonariuszy (§ 401-405 oraz § 406 dla funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej, a dla żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy tylko w zakresie dotyczącym nagród i zapomóg i § 407 klasyfikacji budżetowej).

²⁾ W przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

³⁾ Status zatrudnienia określony został w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

^{*)} Wykonanie w 2020 roku obejmuje okres od 21 marca 2020 r.

6.10. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI W CZĘŚCI 41 – ŚRODOWISKO

Lp.	Wyszczególnienie	2020		2021			6:3	6:4	6:5
		Wykonanie ¹⁾	Ustawa ²⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie ³⁾	w tym niewygasające**			
		tys. zł							
1	2	3	4	5	6	6a	7	8	9
Ogółem cz. 41 - Środowisko, w tym:		424 443,4	402 096,0	439 658,5	430 062,4	10 871,2	101,3	107,0	97,8
1	Dział 020 - Leśnictwo	3 691,5	2 898,0	4 201,4	4 123,7	362,0	111,7	142,3	98,2
1.1	Rozdział 02003 - Biuro Nasiennictwa Leśnego	1 296,6	1 848,0	1 848,0	1 820,4	362,0	140,4	98,5	98,5
1.1.1	§ 4010 - Wynagrodzenia osobowe pracowników	145,6	215,0	132,0	115,9	12,0	79,6	53,9	87,8
1.1.2	§ 4020 - Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	486,5	568,0	631,7	631,5	32,0	129,8	111,2	100,0
1.1.3	§ 4110 - Składki na ubezpieczenie społeczne	116,6	139,0	130,8	130,3	7,0	111,7	93,7	99,6
1.1.4	§ 4210 - Zakup materiałów i wyposażenia	68,9	0,0	0,0	93,8	0,0	136,1	-	-
1.1.5	§ 4300 - Zakup usług pozostałych	47,4	0,0	0,0	82,4	0,0	173,8	-	-
1.1.6	§ 4400 - Opłaty za administrowanie i czynsze za budynek, lokale i pomieszczenia garażowe	188,3	0,0	0,0	193,5	0,0	102,8	-	-
1.1.7	§ 4410 - Podróże służbowe krajowe	41,6	44,0	40,0	40,0	0,0	96,2	90,9	100,0
1.1.8	§ 6050 - Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	0,0	310,0	310,0	310,0	310,0	-	100,0	100,0
1.2	Rozdział 02080 - Działalność badawczo-rozwojowa	542,5	0,0	97,5	97,5	0,0	18,0	-	100,0
1.2.1	§ 4390 - Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii	97,5	0,0	0,0	97,5	0,0	100,0	-	-
1.3	Rozdział 02095 - Pozostała działalność	1 852,4	1 050,0	2 255,9	2 205,8	0,0	119,1	210,1	97,8
1.3.1	§ 2830 - Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych	1 745,1	1 050,0	1 992,0	1 942,0	0,0	111,3	184,9	97,5
1.3.2	§ 4000 - Grupa wydatków bieżących	0,0	0,0	263,9	0,0	0,0	-	-	0,0

Lp.	Wyszczególnienie	2020	2021				6:3	6:4	6:5
		Wykonanie ¹⁾	Ustawa ²⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie ³⁾	w tym niewygasające**			
		tys. zł							
1	2	3	4	5	6	6a	7	8	9
1.3.3	§ 4390 - Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii	107,3	0,0	0,0	263,9	0,0	245,9	-	-
2	Dział 710 – Działalność usługowa	282,1	507,0	2 082,5	1 882,4	0,0	667,3	371,3	90,4
2.1	Rozdział 71095 – Pozostała działalność	282,1	507,0	2 082,5	1 882,4	0,0	667,3	371,3	90,4
2.1.1	§ 2830 - Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych	0,0	0,0	401,4	290,1	0,0	-	-	72,3
2.1.2	§ 4170 – Wynagrodzenia bezosobowe	187,5	362,0	288,2	210,7	0,0	112,4	58,2	73,1
2.1.3	§ 6230 - Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych	0,0	0,0	1 361,0	1 359,0	0,0	-	-	99,9
3	Dział 750 - Administracja publiczna	71 359,1	59 748,0	55 379,1	51 677,2	2 996,7	72,4	86,5	93,3
3.1	Rozdział 75001 - Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	71 243,6	59 589,0	55 208,1	51 539,8	2 996,7	72,3	86,5	93,4
3.1.1	§ 4000 - Grupa wydatków bieżących	0,0	5 378,0	5 498,6	0,0	0,0	-	0,0	0,0
3.1.2	§ 4010 – Wynagrodzenia osobowe pracowników	4 105,3	5 607,0	6 520,3	6 499,7	406,0	158,3	115,9	99,7
3.1.3	§ 4020 – Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	19 872,9	29 851,0	26 641,9	26 525,9	1 396,0	133,5	88,9	99,6
3.1.4	§ 4040 - Dodatkowe wynagrodzenie roczne	2 767,1	2 444,0	1 552,5	1 552,5	0,0	56,1	63,5	100,0
3.1.5	§ 4110 - Składki na ubezpieczenie społeczne	4 377,6	6 191,0	5 670,3	5 583,4	292,6	127,5	90,2	98,5
3.1.6	§ 4120 - Składki na Fundusz Pracy	537,0	933,0	854,3	719,2	44,1	133,9	77,1	84,2
3.1.7	§ 4140 - Wpłaty na PFRON	220,5	0,0	186,0	185,8	0,0	84,3	-	99,9
3.1.8	§ 4170 – Wynagrodzenia bezosobowe	207,0	366,0	88,8	64,9	0,0	31,4	17,7	73,1

Lp.	Wyszczególnienie	2020	2021				6:3	6:4	6:5
		Wykonanie ¹⁾	Ustawa ²⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie ³⁾	w tym niewygasające**			
		tys. zł							
1	2	3	4	5	6	6a	7	8	9
3.1.9	§ 4210 - Zakup materiałów i wyposażenia	4 054,7	0,0	0,0	1 516,8	210,0	37,4	-	-
3.1.10	§ 4260 - Zakup energii	281,6	0,0	0,0	456,5	0,0	162,1	-	-
3.1.11	§ 4270 - Zakup usług remontowych	663,7	700,0	1 180,0	1 085,7	600,0	163,6	155,1	92,0
3.1.12	§ 4300 - Zakup usług pozostałych	3 872,5	0,0	0,0	2 528,8	0,0	65,3	-	-
3.1.13	§ 4390 - Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii	1,8	0,0	0,0	122,4	0,0	6 800,0	-	-
3.1.14	§ 4420 - Podróże służbowe zagraniczne	371,6	400,0	253,4	136,2	0,0	36,7	34,1	53,7
3.1.15	§ 4440 - Odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	394,8	536,0	483,4	483,4	0,0	122,4	90,2	100,0
3.1.16	§ 4540 - Składki do organizacji międzynarodowych	11 707,6	1 749,0	1 853,3	1 851,2	0,0	15,8	105,8	99,9
3.1.17	§ 4550 - Szkolenia członków korpusu służby cywilnej	170,8	340,0	242,8	217,4	30,0	127,3	63,9	89,5
3.1.18	§ 4610 - Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	11 875,1	2 301,0	1 874,6	79,3	0,0	0,7	3,4	4,2
3.1.19	§ 4690 - Składki do organizacji międzynarodowych, w których uczestnictwo związane jest z członkostwem w UE	1 050,0	1 123,0	1 033,0	934,9	0,0	89,0	83,3	90,5
3.1.20	§ 4700 - Szkolenia pracowników nie będących członkami korpusu służby cywilnej	33,9	40,0	40,0	39,7	0,0	117,1	99,3	99,3
3.1.21	§ 4710 - Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	0,0	415,0	332,0	163,4	18,0	-	39,4	49,2
3.1.22	§ 6060 - Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	1 580,3	0,0	295,8	295,0	0,0	18,7	-	99,7
3.2	Rozdział 75080 - Działalność badawczo-naukowa	115,5	159,0	163,0	137,4	0,0	119,0	86,4	84,3
3.2.1	§ 4420 - Podróże służbowe zagraniczne	0,1	32,0	32,0	10,9	0,0	10 900,0	34,1	34,1
3.2.2	§ 4540 - Składki do organizacji międzynarodowych	115,4	119,0	123,0	122,3	0,0	106,0	102,8	99,4
3.3	Rozdział 75095 - Pozostała działalność	0,0	0,0	8,0	0,0	0,0	-	-	0,0

Lp.	Wyszczególnienie	2020	2021				6:3	6:4	6:5
		Wykonanie ¹⁾	Ustawa ²⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie ³⁾	w tym niewygasające**			
		tys. zł							
1	2	3	4	5	6	6a	7	8	9
3.3.1	§ 3030 - Różne wydatki na rzecz osób fizycznych	0,0	0,0	8,0	0,0	0,0	-	-	0,0
4	Dział 752 - Obrona narodowa	253,9	336,0	336,0	331,3	0,0	130,5	98,6	98,6
4.1.	Rozdział 75212 - Pozostałe wydatki obronne	253,9	336,0	336,0	331,3	0,0	130,5	98,6	98,6
4.1.1	§ 4000 - Grupa wydatków bieżących	0,0	306,0	162,3	0,0	0,0	-	0,0	0,0
4.1.2	§ 4300 - Zakup usług pozostałych	38,1	0,0	0,0	153,4	0,0	402,6	-	-
4.1.3	§ 4410 - Podróże służbowe krajowe	5,0	20,0	12,4	12,3	0,0	246,0	61,5	99,2
4.1.4	§ 4550 - Szkolenia członków korpusu służby cywilnej	78,1	10,0	92,7	92,1	0,0	117,9	921,0	99,4
4.1.5	§ 6060 - Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	97,9	0,0	62,6	62,5	0,0	63,8	-	99,8
5	Dział 801 - Oświata i wychowanie	41 778,7	50 677,0	52 960,6	52 811,2	3 859,0	126,4	104,2	99,7
5.1	Rozdział 80115 - Technika	36 440,1	44 811,0	46 592,6	46 472,3	3 823,8	127,5	103,7	99,7
5.1.1	§ 3020 - Wydatki osobowe nie zaliczone do wynagrodzeń	675,9	750,0	695,1	691,6	0,0	102,3	92,2	99,5
5.1.2	§ 3039 - Różne wydatki na rzecz osób fizycznych – współfinansowanie ze środków UE	25,8	23,0	189,8	189,8	0,0	735,7	825,2	100,0
5.1.3	§ 4000 - Grupa wydatków bieżących	0,0	2 423,0	3 437,2	0,0	0,0	-	0,0	0,0
5.1.4	§ 4010 - Wynagrodzenia osobowe pracowników	21 994,5	23 075,0	23 531,4	23 492,9	32,0	106,8	101,8	99,8
5.1.5	§ 4019 - Wynagrodzenia osobowe pracowników – współfinansowanie ze środków UE	41,7	78,0	78,1	68,6	0,0	164,5	87,9	87,7
5.1.6	§ 4040 - Dodatkowe wynagrodzenie roczne	1 561,8	1 881,0	1 749,4	1 749,4	0,0	112,0	93,0	100,0
5.1.7	§ 4110 - Składki na ubezpieczenie społeczne	3 992,8	4 208,0	4 374,3	4 368,3	5,1	109,4	103,8	99,9
5.1.8	§ 4120 - Składki na Fundusz Pracy	430,7	619,0	482,7	481,0	0,4	111,7	77,7	99,6
5.1.9	§ 4210 - Zakup materiałów i wyposażenia	987,2	0,0	0,0	1 196,8	0,0	121,2	-	-
5.1.10	§ 4240 - Zakup pomocy naukowych, dydaktycznych i książek	518,1	174,0	252,9	252,8	0,0	48,8	145,3	100,0
5.1.11	§ 4260 - Zakup energii	810,6	0,0	0,0	1 250,6	0,0	154,3	-	-

Lp.	Wyszczególnienie	2020	2021				6:3	6:4	6:5
		Wykonanie ¹⁾	Ustawa ²⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie ³⁾	w tym niewygasające**			
		tys. zł							
1	2	3	4	5	6	6a	7	8	9
5.1.12	§ 4270 - Zakup usług remontowych	623,5	638,0	734,9	734,9	57,0	117,9	115,2	100,0
5.1.13	§ 4300 - Zakup usług pozostałych	772,2	0,0	0,0	885,0	0,0	114,6	-	-
5.1.14	§ 4430 - Różne opłaty i składki	143,4	168,0	145,9	145,9	0,0	101,7	86,8	100,0
5.1.15	§ 4440 - Odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	1 267,4	1 289,0	1 291,3	1 291,3	0,0	101,9	100,2	100,0
5.1.16	§ 6050 - Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	1 018,6	8 781,0	8 781,0	8 780,4	3 729,3	862,0	100,0	100,0
5.2	Rozdział 80117 - Branżowe szkoły I i II stopnia	589,3	591,0	614,9	614,9	0,0	104,3	104,0	100,0
5.2.1	§ 4010 - Wynagrodzenia osobowe pracowników	372,1	372,0	389,9	389,9	0,0	104,8	104,8	100,0
5.2.2	§ 4040 - Dodatkowe wynagrodzenie roczne	26,0	31,0	29,6	29,6	0,0	113,8	95,5	100,0
5.2.3	§ 4110 - Składki na ubezpieczenie społeczne	69,4	70,0	74,9	74,9	0,0	107,9	107,0	100,0
5.2.4	§ 4260 - Zakup energii	24,7	0,0	0,0	33,1	0,0	134,0	-	-
5.3	Rozdział 80146 - Doksztalcanie i doskonalenie nauczycieli	116,1	137,0	145,3	140,5	0,0	121,0	102,6	96,7
5.3.1	§ 4300 - Zakup usług pozostałych	25,8	0,0	0,0	30,4	0,0	117,8	-	-
5.3.2	§ 4700 - Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	84,1	101,0	94,2	93,5	0,0	111,2	92,6	99,3
5.4.	Rozdział 80148 - Stołówki szkolne i przedszkolne	4 606,0	5 086,0	5 094,0	5 093,9	35,2	100,6	100,2	100,0
5.4.1	§ 4010 - Wynagrodzenia osobowe pracowników	3 198,2	3 585,0	3 580,8	3 580,7	30,0	112,0	99,9	100,0
5.4.2	§ 4040 - Dodatkowe wynagrodzenie roczne	216,5	275,0	245,2	245,2	0,0	113,3	89,2	100,0
5.4.3	§ 4110 - Składki na ubezpieczenie społeczne	567,2	637,0	607,6	607,6	4,8	107,1	95,4	100,0
5.4.4	§ 4120 - Składki na Fundusz Pracy	59,0	89,0	62,5	62,5	0,4	105,9	70,2	100,0
5.4.5	§ 4210 - Zakup materiałów i wyposażenia	138,4	0,0	0,0	185,1	0,0	133,7	-	-
5.4.6	§ 4260 - Zakup energii	134,2	0,0	0,0	131,8	0,0	98,2	-	-
5.4.7	§ 4300 - Zakup usług pozostałych	48,9	0,0	0,0	64,0	0,0	130,9	-	-

Lp.	Wyszczególnienie	2020	2021				6:3	6:4	6:5
		Wykonanie ¹⁾	Ustawa ²⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie ³⁾	w tym niewygasające**			
		tys. zł							
1	2	3	4	5	6	6a	7	8	9
5.4.8	§ 4440 - Odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	126,8	125,0	128,5	128,5	0,0	101,3	102,8	100,0
5.5	Rozdział 80195 - Pozostała działalność	27,2	52,0	513,8	489,6	0,0	1 800,0	941,5	95,3
5.5.1	§ 3240 - Stypendia dla uczniów	0,0	20,0	53,0	48,3	0,0	-	241,5	91,1
5.5.2	§ 4190 - Nagrody konkursowe	0,0	0,0	115,0	111,8	0,0	-	-	97,2
5.5.3	§ 4240 - Zakup pomocy naukowych, dydaktycznych i książek	13,9	25,0	51,8	51,8	0,0	372,7	207,2	100,0
5.5.4	§ 4300 - Zakup usług pozostałych	5,5	0,0	0,0	272,6	0,0	4 956,4	-	-
6	Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	18 440,4	21 329,0	21 914,2	21 849,3	1 140,2	118,5	102,4	99,7
6.1	Rozdział 85410 - Internaty i bursy szkolne	18 383,6	21 263,0	21 844,4	21 785,6	1 140,2	118,5	102,5	99,7
6.1.1	§ 3020 - Wydatki osobowe nie zaliczone do wynagrodzeń	362,4	442,0	400,2	398,2	0,0	109,9	90,1	99,5
6.1.2	§ 4000 - Grupa wydatków bieżących	0,0	2 548,0	3 149,7	0,0	0,0	-	0,0	0,0
6.1.3	§ 4010 - Wynagrodzenia osobowe pracowników	10 688,6	11 788,0	11 999,0	11 951,4	21,0	111,8	101,4	99,6
6.1.4	§ 4040 - Dodatkowe wynagrodzenie roczne	768,0	948,0	837,2	837,1	0,0	109,0	88,3	100,0
6.1.5	§ 4110 - Składki na ubezpieczenie społeczne	1 963,0	2 156,0	2 197,5	2 190,1	3,2	111,6	101,6	99,7
6.1.6	§ 4120 - Składki na Fundusz Pracy	210,9	316,0	237,8	236,1	0,0	111,9	74,7	99,3
6.1.7	§ 4210 - Zakup materiałów i wyposażenia	715,7	0,0	0,0	949,6	0,0	132,7	-	-
6.1.8	§ 4260 - Zakup energii	1 235,0	0,0	0,0	1 632,6	0,0	132,2	-	-
6.1.9	§ 4270 - Zakup usług remontowych	761,2	764,0	803,3	803,3	150,0	105,5	105,1	100,0
6.1.10	§ 4300 - Zakup usług pozostałych	434,7	0,0	0,0	524,6	0,0	120,7	-	-
6.1.11	§ 4430 - Różne opłaty i składki	97,3	120,0	106,6	106,6	0,0	109,6	88,8	100,0
6.1.12	§ 4440 - Odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	604,9	599,0	604,9	604,9	0,0	100,0	101,0	100,0
6.1.13	§ 6050 - Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	377,5	1 433,0	1 433,0	1 433,0	966,0	379,6	100,0	100,0
6.2	Rozdział 85446 - Doksztalcanie i doskonalenie nauczycieli	56,8	66,0	69,8	63,7	0,0	112,1	96,5	91,3

Lp.	Wyszczególnienie	2020	2021				6:3	6:4	6:5
		Wykonanie ¹⁾	Ustawa ²⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie ³⁾	w tym niewygasające**			
		tys. zł							
1	2	3	4	5	6	6a	7	8	9
6.2.1	§ 4700 - Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	46,3	55,0	47,7	43,6	0,0	94,2	79,3	91,4
7	Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	191 097,5	174 018,0	205 548,9	201 900,9	2 513,3	105,7	116,0	98,2
7.1	Rozdział 90008 - Ochrona różnorodności biologicznej krajobrazu	50,6	64,0	57,6	57,5	0,0	113,6	89,8	99,8
7.1.1	§ 4170 - Wynagrodzenia bezosobowe	49,7	60,0	57,6	57,5	0,0	115,7	95,8	99,8
7.2	Rozdział 90014 - Inspekcja Ochrony Środowiska	20 412,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-
7.2.1	§ 4010 - Wynagrodzenia osobowe pracowników	533,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-
7.2.2	§ 4020 - Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	11 266,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-
7.2.3	§ 4110 - Składki na ubezpieczenie społeczne	1 882,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-
7.2.4	§ 4210 - Zakup materiałów i wyposażenia	3 012,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-
7.2.5	§ 4260 - Zakup energii	997,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-
7.2.6	§ 4270 - Zakup usług remontowych	235,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-
7.2.7	§ 4300 - Zakup usług pozostałych	1 158,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-
7.3	Rozdział 90022 - Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	23 473,8	27 658,0	30 292,5	28 149,9	1 193,0	119,9	101,8	92,9
7.3.1	§ 4000 - Grupa wydatków bieżących	0,0	3 786,0	4 805,5	0,0	0,0	-	0,0	0,0
7.3.2	§ 4009 - Grupa wydatków bieżących - współfinansowanie ze środków UE	0,0	992,0	1 557,6	0,0	0,0	-	0,0	0,0
7.3.3	§ 4010 - Wynagrodzenia osobowe pracowników	1 398,9	1 171,0	2 154,2	2 069,1	48,0	147,9	176,7	96,0
7.3.4	§ 4020 - Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	9 821,1	12 067,0	12 890,2	12 027,7	576,0	122,5	99,7	93,3
7.3.5	§ 4028 - Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej - finansowanie ze środków UE	1 224,9	1 234,0	1 514,2	1 456,0	0,0	118,9	118,0	96,2

Lp.	Wyszczególnienie	2020	2021				6:3	6:4	6:5
		Wykonanie ¹⁾	Ustawa ²⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie ³⁾	w tym niewygasające**			
		tys. zł							
1	2	3	4	5	6	6a	7	8	9
7.3.6	§ 4029 - Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej - współfinansowanie ze środków UE	322,1	354,0	389,9	379,6	0,0	117,9	107,2	97,4
7.3.7	§ 4040 - Dodatkowe wynagrodzenie roczne	684,2	1 061,0	801,9	801,9	0,0	117,2	75,6	100,0
7.3.8	§ 4048 - Dodatkowe wynagrodzenie roczne - finansowanie ze środków UE	107,2	105,0	113,1	113,1	0,0	105,5	107,7	100,0
7.3.9	§ 4110 - Składki na ubezpieczenie społeczne	1 938,9	2 322,0	2 515,5	2 478,1	101,0	127,8	106,7	98,5
7.3.10	§ 4118 - Składki na ubezpieczenie społeczne - finansowane ze środków UE	221,7	229,0	274,8	257,7	0,0	116,2	112,5	93,8
7.3.11	§ 4120 - Składki na Fundusz Pracy	266,8	350,0	364,1	356,7	15,0	133,7	101,9	98,0
7.3.12	§ 4210 - Zakup materiałów i wyposażenia	1 438,8	0,0	0,0	766,9	0,0	53,3	-	-
7.3.13	§ 4260 - Zakup energii	208,3	0,0	0,0	188,3	0,0	90,4	-	-
7.3.14	§ 4300 - Zakup usług pozostałych	2 089,8	0,0	0,0	2 305,4	453,0	110,3	-	-
7.3.15	§ 4399 - Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii - współfinansowanie ze środków UE	27,2	0,0	0,0	1 391,4	0,0	5 115,4	-	-
7.3.16	§ 4400 - opłaty za administrowanie i czynsze za budynku, lokale i pomieszczenia garażowe	192,9	0,0	0,0	767,6	0,0	397,9	-	-
7.3.17	§ 4440 - Odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	282,6	285,0	281,0	281,0	0,0	99,4	98,6	100,0
7.3.18	§ 4550 - Szkolenia członków korpusu służby cywilnej	49,4	131,0	112,1	107,4	0,0	217,4	82,0	95,8
7.3.19	§ 6060 - Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	361,6	0,0	311,3	311,3	0,0	86,1	-	100,0
7.4.	Rozdział 90023 - Regionalne Dyrekcje Ochrony Środowiska	147 161,1	146 296,0	175 198,8	173 693,5	1 320,3	118,0	118,7	99,1
7.4.1	§ 3020 - Wydatki osobowe nie zaliczone do wynagrodzeń	176,5	183,0	204,9	203,5	0,0	115,3	111,2	99,3
7.4.2	§ 4000 - Grupa wydatków bieżących	0,0	11 885,0	21 819,6	0,0	0,0	-	0,0	0,0

Lp.	Wyszczególnienie	2020	2021				6:3	6:4	6:5
		Wykonanie ¹⁾	Ustawa ²⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie ³⁾	w tym niewygasające**			
		tys. zł							
1	2	3	4	5	6	6a	7	8	9
7.4.3	§ 4009 - Grupa wydatków bieżących - współfinansowanie ze środków UE	0,0	4 841,0	3 391,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0
7.4.4	§ 4010 - Wynagrodzenia osobowe pracowników	4 088,7	5 732,0	4 857,6	4 855,9	96,5	118,8	84,7	100,0
7.4.5	§ 4018 - Wynagrodzenia osobowe pracowników - finansowanie ze środków UE	289,3	266,0	328,2	314,3	0,0	108,6	118,2	95,8
7.4.6	§ 4019 - Wynagrodzenia osobowe pracowników - współfinansowanie ze środków UE	214,5	314,0	249,5	231,4	0,0	107,9	73,7	92,7
7.4.7	§ 4020 - Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	54 732,6	62 637,0	64 099,9	64 076,0	260,0	117,1	102,3	100,0
7.4.8	§ 4028 - Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej - finansowanie ze środków UE	2 931,7	4 318,0	3 553,3	3 445,1	0,0	117,5	79,8	97,0
7.4.9	§ 4029 - Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej - współfinansowanie ze środków UE	1 163,3	1 507,0	1 316,5	1 235,1	0,0	106,2	82,0	93,8
7.4.10	§ 4040 - Dodatkowe wynagrodzenie roczne	3 806,3	5 646,0	4 468,2	4 468,1	0,0	117,4	79,1	100,0
7.4.11	§ 4048 - Dodatkowe wynagrodzenie roczne - finansowanie ze środków UE	301,5	361,0	238,4	238,4	0,0	79,1	66,0	100,0
7.4.12	§ 4110 - Składki na ubezpieczenie społeczne	10 401,1	12 189,0	12 330,1	12 302,6	49,2	118,3	100,9	99,8
7.4.13	§ 4118 - Składki na ubezpieczenie społeczne - finansowane ze środków UE	594,0	809,0	722,9	678,0	0,0	114,1	83,8	93,8
7.4.14	§ 4119 - Składki na ubezpieczenie społeczne - współfinansowanie ze środków UE	253,0	313,0	284,4	264,9	0,0	104,7	84,6	93,1
7.4.15	§ 4120 - Składki na Fundusz Pracy	1 185,6	1 810,0	1 445,7	1 438,5	6,6	121,3	79,5	99,5
7.4.16	§ 4140 - Wpłaty na PFRON	660,9	0,0	722,8	722,5	0,0	109,3	-	100,0
7.4.17	§ 4170 - Wynagrodzenia bezosobowe	762,2	605,0	1 201,6	1 155,9	0,0	151,7	191,1	96,2

Lp.	Wyszczególnienie	2020	2021				6:3	6:4	6:5
		Wykonanie ¹⁾	Ustawa ²⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie ³⁾	w tym niewygasające**			
		tys. zł							
1	2	3	4	5	6	6a	7	8	9
7.4.18	§ 4210 - Zakup materiałów i wyposażenia	4 141,2	0,0	0,0	3 585,8	0,0	86,6	-	-
7.4.19	§ 4260 - Zakup energii	1 123,7	0,0	0,0	1 309,5	0,0	116,5	-	-
7.4.20	§ 4270 - Zakup usług remontowych	530,6	657,0	723,8	720,0	300,0	135,7	109,6	99,5
7.4.21	§ 4272 - Zakup usług remontowych - współfinansowanie programów realizowanych ze środków bezzwrotnych pochodzących z UE	431,7	0,0	2 831,1	2 831,1	0,0	655,8	-	100,0
7.4.22	§ 4300 - Zakup usług pozostałych	10 153,5	0,0	0,0	9 607,4	183,0	94,6	-	-
7.4.23	§ 4309 - Zakup usług pozostałych - współfinansowanie ze środków UE	1 593,0	0,0	0,0	1 682,5	0,0	105,6	-	-
7.4.24	§ 4390 - Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii	1 635,2	0,0	0,0	2 904,1	60,0	177,6	-	-
7.4.25	§ 4399 - Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii - współfinansowanie ze środków UE	1 332,4	0,0	0,0	1 448,1	0,0	108,7	-	-
7.4.26	§ 4400 - Opłaty za administrowanie i czynsze za budynek, lokale i pomieszczenia garażowe	3 031,8	0,0	0,0	3 168,4	0,0	104,5	-	-
7.4.27	§ 4440 - Odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	1 757,4	1 788,0	1 797,0	1 796,9	0,0	102,2	100,5	100,0
7.4.28	§ 4590 - Kary i odszkodowania wypłacane na rzecz osób fizycznych	29 821,1	24 911,0	32 627,0	32 626,8	0,0	109,4	131,0	100,0
7.4.29	§ 4600 - Kary i odszkodowania wypłacane na rzecz osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	3 233,1	1 980,0	2 510,0	2 510,0	0,0	77,6	126,8	100,0
7.4.30	§ 6051 - Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych - finansowanie programów ze środków bezzwrotnych pochodzących z UE	0,0	0,0	1 650,7	1 650,7	0,0	-	-	100,0
7.4.31	§ 6059 - Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych - finansowanie ze środków UE	1 435,4	1 229,0	8 284,2	8 244,0	0,0	574,3	670,8	99,5

Lp.	Wyszczególnienie	2020	2021				6:3	6:4	6:5
		Wykonanie ¹⁾	Ustawa ²⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie ³⁾	w tym niewygasające**			
		tys. zł							
1	2	3	4	5	6	6a	7	8	9
7.4.32	§ 6060 - Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	859,0	792,0	1 592,1	1 588,0	365,0	184,9	200,5	99,7
8	Dział 925 - Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	97 540,2	92 583,0	97 235,8	95 486,3	0,0	97,9	103,1	98,2
8.1	Rozdział 92501 - Parki narodowe	97 540,2	92 539,0	97 235,8	95 486,3	0,0	97,9	103,2	98,2
8.1.1	§ 2009 - Dotacje celowe w ramach programów finansowanych - współfinansowanie ze środków UE	1 397,2	1 717,0	1 733,4	1 331,7	0,0	95,3	77,6	76,8
8.1.2	§ 2800 - Dotacja celowa z budżetu dla pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	92 886,6	87 724,0	87 791,5	87 791,6	0,0	94,5	100,1	100,0
8.1.3	§ 6209 - Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich - współfinansowanie ze środków UE	2 756,4	2 598,0	2 843,4	1 993,2	0,0	72,3	76,7	70,1
8.1.4	§ 6220 - Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych (...)	500,0	500,0	4 763,3	4 369,8	0,0	874,0	874,0	91,7
8.2	Rozdział 92595 - Pozostała działalność	0,0	44,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
8.2.1	§ 3030 - Różne wydatki na rzecz osób fizycznych	0,0	12,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
8.2.2	§ 4000 - Grupa wydatków bieżących	0,0	32,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Łącznie z wydatkami, które nie wygasły z upływem roku budżetowego (RB-28 za rok 2020 = kolumna 8 + kolumna 12).

²⁾ Ustawa budżetowa na rok 2021 z dnia 20 stycznia 2021 r. (Dz. U. poz. 190, ze zm.).

³⁾ Łącznie z wydatkami niewygasającymi z upływem 2021 r. wymienionymi w kolumnie 6a.

6.11. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI W CZĘŚCI 51 – KLIMAT

Lp.	Wyszczególnienie	2020		2021			6:3	6:4	6:5
		Wykonanie ¹⁾	Ustawa ²⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie ³⁾	w tym niewygasające**			
		tys. zł							
1	2	3	4	5	6	6a	7	8	9
Ogółem cz. 51 - Klimat, w tym:		296 895,1	307 146,0	433 384,2	419 230,4	38 893,4	141,2	136,5	96,7
1.	Dział 020 - Leśnictwo	4 191,9	4 301,0	4 215,1	4 211,9	0,0	100,5	97,9	99,9
1.1.	Rozdział 02095 - Pozostała działalność	4 191,9	4 301,0	4 215,1	4 211,9	0,0	100,5	97,9	99,9
1.1.1	§ 2008 - Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich - finansowanie ze środków UE	3 547,7	3 656,0	3 582,9	3 580,1	0,0	100,9	97,9	99,9
1.1.2	§ 2009 - Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich - współfinansowanie ze środków UE	626,0	645,0	632,2	631,8	0,0	100,9	98,0	99,9
2.	Dział 750 - Administracja publiczna	78 638,8	104 798,0	115 358,6	112 066,5	4 449,4	142,5	106,9	97,1
2.1.	Rozdział 75001 - Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	53 626,9	79 766,0	90 324,5	87 040,2	4 449,4	162,3	109,1	96,4
2.1.1	§ 3020 - Wydatki osobowe nie zaliczone do wynagrodzeń	21,6	65,0	77,0	75,5	0,0	349,5	116,2	98,1
2.1.2	§ 4000 - Grupa wydatków bieżących	0,0	8 253,0	12 435,7	0,0	0,0	-	0,0	0,0
2.1.3	§ 4010 - Wynagrodzenia osobowe pracowników	3 010,1	2 540,0	4 459,9	4 435,7	262,6	147,4	174,6	99,5
2.1.4	§ 4020 - Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	22 156,3	32 074,0	34 487,5	34 441,7	1 936,4	155,4	107,4	99,9
2.1.5	§ 4025 - Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej - finansowanie z innych środków bezzwrotnych	882,5	1 021,0	1 032,8	1 032,2	0,0	117,0	101,1	99,9
2.1.6	§ 4026 - Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej - współfinansowanie z innych środków bezzwrotnych	155,7	184,0	182,3	182,1	0,0	117,0	99,0	99,9

Lp.	Wyszczególnienie	2020		2021			6:3	6:4	6:5
		Wykonanie ¹⁾	Ustawa ²⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie ³⁾	w tym niewygasające**			
		tys. zł							
1	2	3	4	5	6	6a	7	8	9
2.1.7	§ 4028 – Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej - finansowanie ze środków UE	3 849,4	4 591,0	4 934,5	4 924,1	0,0	127,9	107,3	99,8
2.1.8	§ 4029 - Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej - współfinansowanie ze środków UE	679,3	809,0	870,6	869,0	0,0	127,9	107,4	99,8
2.1.9	§ 4040 - Dodatkowe wynagrodzenie roczne	0,0	2 449,0	2 251,4	2 251,4	0,0	-	91,9	100,0
2.1.10	§ 4050 - Uposażenie żołnierzy zawodowych i nadterminowych oraz funkcjonariuszy	146,1	170,0	201,7	201,7	9,0	138,1	118,6	100,0
2.1.11	§ 4110 - Składki na ubezpieczenie społeczne	3 998,7	6 182,0	6 776,5	6 359,9	358,6	159,0	102,9	93,9
2.1.12	§ 4210 - Zakup materiałów i wyposażenia	2 225,7	0,0	0,0	2 551,7	350,0	114,6	-	-
2.1.13	§ 4270 - Zakup usług remontowych	870,2	750,0	1 900,0	1 776,3	1 000,0	204,1	236,8	93,5
2.1.14	§ 4300 - Zakup usług pozostałych	6 912,3	0,0	0,0	7 549,3	200,0	109,2	-	-
2.1.15	§ 4390 - Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii	459,7	0,0	0,0	707,4	0,0	153,9	-	-
2.1.16	§ 4420 - Podróże służbowe zagraniczne	134,5	600,0	1 032,6	753,9	0,0	560,5	125,7	73,0
2.1.17	§ 4440 - Odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	649,6	460,0	626,0	626,0	0,0	96,4	136,1	100,0
2.1.18	§ 4540 - Składki do organizacji międzynarodowych	1 013,3	11 299,0	11 299,0	10 687,7	0,0	1054,7	94,6	94,6
2.1.19	§ 4550 - Szkolenia członków korpusu służby cywilnej	279,6	628,0	513,5	490,1	42,0	175,3	78,0	95,4
2.1.20	§ 6050 - Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	230,2	251,0	251,0	251,0	214,6	109,0	100,0	100,0
2.1.21	§ 6060 - Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	1 892,3	1 250,0	1 408,8	1 402,9	0,0	74,1	112,2	99,6
2.2.	Rozdział 75080 - Działalność badawczo-rozwojowa	25 000,0	25 000,0	25 000,0	25 000,0	0,0	100,0	100,0	100,0

Lp.	Wyszczególnienie	2020		2021			6:3	6:4	6:5
		Wykonanie ¹⁾	Ustawa ²⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie ³⁾	w tym niewygasające**			
		tys. zł							
1	2	3	4	5	6	6a	7	8	9
2.2.1	§ 4540 - Składki do organizacji międzynarodowych	25 000,0	25 000,0	25 000,0	25 000,0	0,0	100,0	100,0	100,0
2.3.	Rozdział 75095 - Pozostała działalność	11,9	32,0	34,1	26,3	0,0	221,0	82,2	77,1
2.3.1	§ 4170 - Wynagrodzenia bezosobowe	0,0	0,0	10,0	9,9	0,0	-	-	99,0
2.3.2	§ 4300 - Zakup usług pozostałych	8,4	0,0	0,0	13,0	0,0	154,8	-	-
3.	Dział 752 - Obrona narodowa	261,4	180,0	180,0	179,7	0,0	68,7	99,8	99,8
3.1.	Rozdział 75212 - Pozostałe wydatki obronne	261,4	180,0	180,0	179,7	0,0	68,7	99,8	99,8
3.1.1	§ 4300 - Zakup usług pozostałych	43,6	0,0	0,0	88,5	0,0	203,0	-	-
3.1.2	§ 4550 - Szkolenia członków korpusu służby cywilnej	103,2	20,0	83,5	83,3	0,0	80,7	416,5	99,8
4.	Dział 801 - Oświata i wychowanie	8 138,4	200,0	6 286,4	6 139,7	0,0	75,4	3 069,9	97,7
4.1.	Rozdział 80195 - Pozostała działalność	8 138,4	200,0	6 286,4	6 139,7	0,0	75,4	3 069,9	97,7
4.1.1	§ 4000 - Grupa wydatków bieżących	0,0	187,0	6 163,1	0,0	0,0	-	0,0	0,0
4.1.2	§ 4300 - Zakup usług pozostałych	8 053,6	0,0	0,0	5 994,5	0,0	74,4	-	-
5.	Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	205 664,6	197 667,0	307 344,1	296 632,6	34 444,0	144,2	150,1	96,5
5.1.	Rozdział 90011 - Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	24 939,6	34 387,0	31 940,6	29 511,9	0,0	118,3	85,8	92,4
5.1.1	§ 2005 - Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich (...) - finansowanie z innych środków bezzwrotnych	1 646,1	2 570,0	5 414,1	3 630,7	0,0	220,6	141,3	67,1
5.1.2	§ 2006 - Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich (...) - współfinansowanie z innych środków bezzwrotnych	151,5	313,0	1 073,2	1 027,5	0,0	678,2	328,3	95,7

Lp.	Wyszczególnienie	2020		2021			6:3	6:4	6:5
		Wykonanie ¹⁾	Ustawa ²⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie ³⁾	w tym niewygasające**			
		tys. zł							
1	2	3	4	5	6	6a	7	8	9
5.1.3	§ 2008 - Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich (...) - finansowanie ze środków UE	19 463,5	19 771,0	20 698,6	20 697,5	0,0	106,3	104,7	100,0
5.1.4	§ 2009 - Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich - współfinansowanie ze środków UE	3 434,7	3 490,0	3 652,7	3 652,5	0,0	106,3	104,7	100,0
5.2.	Rozdział 90014 - Inspekcja Ochrony Środowiska	180 725,0	163 280,0	275 403,5	267 120,7	34 444,0	147,8	163,6	97,0
5.2.1	§ 4010 - Wynagrodzenia osobowe pracowników	3 143,4	2 946,0	3 929,0	3 928,8	0,0	125,0	133,4	100,0
5.2.2	§ 4020 - Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	63 220,4	82 664,0	86 616,2	86 616,2	0,0	137,0	104,8	100,0
5.2.3	§ 4040 - Dodatkowe wynagrodzenie roczne	5 686,7	7 004,0	5 763,0	5 763,0	0,0	101,3	82,3	100,0
5.2.4	§ 4110 - Składki na ubezpieczenie społeczne	11 563,7	16 285,0	15 771,3	15 770,4	0,0	136,4	96,8	100,0
5.2.5	§ 4120 - Składki na Fundusz Pracy	1 198,1	2 328,0	1 674,2	1 637,7	0,0	136,7	70,3	97,8
5.2.6	§ 4210 - Zakup materiałów i wyposażenia	19 003,1	0,0	0,0	17 110,5	1 214,0	90,0	-	-
5.2.7	§ 4260 - Zakup energii	3 679,2	0,0	0,0	5 497,0	0,0	149,4	-	-
5.2.8	§ 4270 - Zakup usług remontowych	2 038,9	3 859,0	6 158,2	5 880,1	3 060,0	288,4	152,4	95,5
5.2.9	§ 4300 - Zakup usług pozostałych	49 771,5	0,0	0,0	81 095,0	18 500,0	162,9	-	-
5.2.10	§ 4400 - Opłaty za administrowanie i czynsze za budynek, lokale i pomieszczenia garażowe	1 593,2	0,0	0,0	3 853,0	0,0	241,8	-	-
5.2.11	§ 4430 - Różne opłaty i składki	1 345,9	522,0	2 115,4	2 077,4	0,0	154,4	398,0	98,2
5.2.12	§ 4440 - Odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	1 934,4	1 943,0	1 982,0	1 981,7	0,0	102,4	102,0	100,0
5.2.13	§ 4550 - Szkolenia członków korpusu służby cywilnej	914,5	170,0	843,7	793,0	0,0	86,7	466,5	94,0
5.2.14	§ 6050 - Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	211,5	0,0	459,4	245,5	0,0	116,1	-	53,4

Lp.	Wyszczególnienie	2020	2021				6:3	6:4	6:5
		Wykonanie ¹⁾	Ustawa ²⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie ³⁾	w tym niewygasające**			
		tys. zł							
1	2	3	4	5	6	6a	7	8	9
5.2.15	§ 6060 - Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	6 665,8	12 661,0	32 408,1	31 216,9	11 670,0	468,3	246,6	96,3
5.2.16	§ 6069 - Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych – współfinansowanie ze środków UE	6 431,3	0,0	262,0	262,0	0,0	4,1	-	100,0

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa zweryfikowanych przez NIK.

- 1) Łącznie z wydatkami, które nie wygasły z upływem roku budżetowego (RB-28 za rok 2020 = kolumna 8 + kolumna 12).
- 2) Ustawa budżetowa na rok 2021 z dnia 20 stycznia 2021 r. (Dz. U. poz. 190, ze zm.).
- 3) Łącznie z wydatkami niewygasającymi z upływem 2021 r. wymienionymi w kolumnie 6a.

6.12. WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI W CZĘŚCI 41 – ŚRODOWISKO

Lp.	Wyszczególnienie	2020		2021		6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie			
		tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem (41 – Środowisko), w tym:		547 000,3	23 563,0	88 614,0	87 054,9	15,9%	369,5%	98,2%
1.	dział 020 - Leśnictwo	6 687,3	0,0	0,0	0,0	0,0%	-	-
1.1.	Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	6 687,3	0,0	0,0	0,0	0,0%	-	-
2.	dział 750 - Administracja publiczna	174,3	339,0	411,3	353,1	202,6%	104,2%	85,8%
2.1.	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	174,3	339,0	390,2	332,4	190,7%	98,1%	85,2%
2.2.	Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014-2020	0,0	0,0	21,1	20,7	-	-	98,1%
3.	dział 801 - Oświata i wychowanie	2 895,8	3 994,0	5 769,8	5 302,8	183,1%	132,8%	91,9%
3.1.	Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014-2020	54,2	529,0	159,0	118,8	219,2%	22,5%	74,7%
3.2.	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2014-2020	0,0	331,0	659,4	659,4	-	199,2%	100,0%
3.3.	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego 2014-2020	568,3	359,0	870,0	529,1	93,1%	147,4%	60,8%
3.4.	Lubuski Regionalny program Operacyjny 2014-2020	493,5	293,0	406,3	390,6	79,1%	133,3%	96,1%
3.5.	Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego 2014-2020	1 193,9	1 122,0	1 421,6	1 399,5	117,2%	124,7%	98,4%
3.6.	Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego 2014-2020	0,0	0,0	196,1	195,4	-	-	99,6%
3.7.	Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego 2014-2020	0,0	527,0	1 080,6	1 038,5	-	197,1%	96,1%
3.8.	Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego 2014-2020	585,9	683,0	976,8	971,5	165,8%	142,2%	99,5%
3.9.	Regionalny Program Operacyjny Województwa Wielkopolskiego 2014-2020	0,0	150,0	0,0	0,0	-	0,0%	-
4.	dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	537 242,9	19 230,0	82 432,9	81 399,0	15,2%	423,3%	98,7%
4.1.	Norweski Mechanizm Finansowy III Perspektywa Finansowa	8,9	0,0	0,0	0,0	0,0%	-	-
4.2.	Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru	8,6	0,0	0,0	0,0	0,0%	-	-

Lp.	Wyszczególnienie	2020	2021			6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie			
		tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Gospodarczego III Perspektywa Finansowa							
4.3.	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	536 115,8	18 478,0	81 441,4	80 476,0	15,0%	435,5%	98,8%
4.4.	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego 2014-2020	1,1	0,0	0,0	0,0	0,0%	-	-
4.5.	Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014-2020	587,6	727,0	667,2	603,4	102,7%	83,0%	90,4%
4.6.	Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego 2014-2020	0,0	0,0	235,5	235,5	-	-	100,0%
4.7.	Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego 2014-2020	14,5	25,0	15,0	12,5	86,2%	50,0%	83,3%
4.8.	Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego 2014-2020	506,4	0,0	73,8	71,6	14,1%	-	97,0%

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28UE z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej i/lub rocznego sprawozdania Rb-28UE WPR z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich w zakresie wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej –po weryfikacji przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa ma rok 2021 z dnia 20 stycznia 2021 r. (Dz. U. poz. 190, ze zm.).

6.13. WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI W CZĘŚCI 51 – KLIMAT

Lp.	Wyszczególnienie	2020	2021			6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie			
		tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem (cz. 51 - Klimat), w tym:		2 482 464,2	2 144 638,0	2 740 702,4	2 726 943,4	109,8%	127,2%	99,5%
1.	dział 020 - Leśnictwo	50 537,1	94 047,0	33 600,0	33 550,7	66,4%	35,7%	99,9%
1.1.	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	50 537,1	94 047,0	33 600,0	33 550,7	66,4%	35,7%	99,9%
2.	dział 750 - Administracja publiczna	90,7	547,0	0,0	0,0	0,0%	0,0%	-
2.1.	Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2014-2021	44,6	269,0	0,0	0,0	0,0%	0,0%	-
2.2.	Norweski Mechanizm Finansowy 2014-2021	46,1	278,0	0,0	0,0	0,0%	0,0%	-
3.	dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2 431 836,4	2 050 044,0	2 707 102,4	2 693 392,7	110,8%	131,4%	99,5%
3.1.	Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2014-2021	858,5	43 231,0	9 522,6	7 577,6	882,7%	17,5%	79,6%
3.2.	Norweski Mechanizm Finansowy 2014-2021	0,0	325,0	0,0	0,0	-	0,0%	-
3.3.	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	2 430 977,9	2 006 488,0	2 697 307,0	2 685 542,3	110,5%	-	99,6%
3.4.	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013	0,0	0,0	272,8	272,8	-	-	100%

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28UE z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej i/lub rocznego sprawozdania Rb-28UE WPR z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich w zakresie wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej –po weryfikacji przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2021 z dnia 20 stycznia 2021 r. (Dz. U. poz. 190, ze zm.).

6.14. WYKAZ PODMIOTÓW, KTÓRYM PRZEKAZANO INFORMACJĘ O WYNIKACH KONTROLI

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
6. Rzecznik Praw Obywatelskich
7. Minister Klimatu i Środowiska
8. Minister Finansów
9. Sejmowa Komisja Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa
10. Sejmowa Komisja do Spraw Energii, Klimatu i Aktywów Państwowych
11. Sejmowa Komisja Finansów Publicznych
12. Sejmowa Komisja do Spraw Kontroli Państwowej